

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 16. 4. 2020

Število objav: 26

Internet: 17

Tisk: 9

Spremljane teme:

Inženirska ...: 0

Inženirska ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 3

Zakon ... načrtovanju: 0

Zakon ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih ...: 0

Gradbeništvo, graditev: 24

Inženirski dan: 0

Internet	Naslov	Vrtovec: Čim prej moramo zagnati infrastrukturne projekte, ki so pripravljene		
Zaporedna št. 1	Medij	24ur.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 10	Avtor	U. R.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Jernej Vrtovec? Kaj vse naj bi obnovili in kako nameravajo v čim večji meri zagnati gradbeništvo , ki bi po koncu epidemije pospešilo gospodarsko rast? Vrtovec pravi, da je projekte, ki so pripravljene, treba čim prej zagnati. " Gradbeništvo je zelo močan multiplikator. Zavzemam se za to, da bi čim prej zagnali infrastrukturne...			

Internet	Naslov	Gantar ob prvem rahljanju omejevalnih ukrepov izpostavlja: Na daljši rok bomo živeli drugače		
Zaporedna št. 2	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Evropska unija; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 11	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače. V Sloveniji spremljajo dogajanje...			

Internet	Naslov	Ob morebitnem rahljanju ukrepov vlada v ugotavljanje širše slike o razširjenosti koronavirusa v populaciji (zbirno)		
Zaporedna št. 3	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Zdravstvo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 13	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...epidemije. Po besedah ministra za zdravje Tomaža Gantarja prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino. Za zdaj se po Gantarjevih besedah niso odločili za sproščanje javnega prevoza ter odpiranje šol, vrtcev in...			

Internet	Naslov	Vlada danes morda o sprostitvi še nekaterih protikoronskih ukrepov		
Zaporedna št. 4	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Notranja politika; 16. 4. 2020		
Stran v zbirki: 14	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zadržanost. Povedal je, da prvi val rahljanja ukrepov pri nas vključuje tudi odprtje nekaterih trgovin z do 400 kvadratnimi metri po vzoru Avstrije in delo v gradbeništvu . Za zdaj se niso odločili za sproščanje javnega transporta ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet. Je pa vlada v sredo podaljšala veljavnost vozniških...			

Internet	Naslov	Tomaž Gantar ob prvem valu rahljanja izpostavlja zadržanost		
Zaporedna št. 5	Medij	Metropolitan.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 16	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače. V Sloveniji spremljajo dogajanje...			

Internet	Naslov	Gantar ob prvem rahljanju omejevalnih ukrepov: Epidemija bo pustila sled na vseh nas, na daljši rok bomo živeli drugače		
Zaporedna št. 6	Medij	Vecer.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 21	Avtor	STA , A. L.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprte nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače. V Sloveniji spremljajo dogajanje v...			

Internet	Naslov	Brez dela bo ostala več kot četrtnina tujih delavcev		
Zaporedna št. 7	Medij	Dnevnik.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 4. 2020		
Stran v zbirki: 26	Avtor	Igor Dernovšek		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...družbe, v Črnomlju pa je največ delavcev s hrvaške strani meje zaposlenih v Adria domu in Akrapoviču. Gradbeništvo naj bi pospešilo gospodarsko rast Minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec napoveduje, da bo gradbeništvo po koncu epidemije pospešilo gospodarsko rast. »Gradbeništvo je zelo močan multiplikator. Zato se zavzemam...			

Internet	Naslov	Tretji krog intervencij: državni denar za naložbe. Katere?		
Zaporedna št. 8	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 39	Avtor	Nataša Koražija, Borut Hočevar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...vsako leto med 400 in 600 milijoni evrov naložb v železnice. Gradnjo bi financirali z izdajo infrastrukturnih obveznic.« S tem zagotovi delovna mesta v gradbeništvu in prek dobaviteljskih razmerij tudi v povezanih panogah, kar nadomesti izpad BDP zaradi počasnega okrevanja. »V tako kratkem času je mogoče izvesti samo...			

Tisk	Naslov	Velikih ljubljanskih projektov virus ni ustavil		
Zaporedna št. 9	Medij	Delo, Slovenija	Stran: 6	Površina: 770 cm ²
	Rubrika, Datum	Ljubljana; 16. 4. 2020		
Stran v zbirki: 41	Avtor	Aleš Stergar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Velikih ljubljanskih projektov virus ni ustavil Naložbe Na željo izvajalcev na mestnih gradbiščih v zmanjšanem obsegu nadaljujejo z deli Ljubljana - Na skoraj vseh občinskih gradbiščih se kljub epidemiji in na željo izvajalcev dela nadaljujejo, a v zmanjšanem obsegu, pravijo na občini in dodajajo,			

Tisk	Naslov	Februarja večja vrednost opravljenih gradbenih del		
Zaporedna št. 10	Medij	Delo, Slovenija	Stran: 9	Površina: 34 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 16. 4. 2020		
Stran v zbirki: 42	Avtor	G. R.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Statistika Februarja večja vrednost opravljenih gradbenih del V Sloveniji je bila vrednost februarja opravljenih gradbenih del 6,8 odstotka večja od vrednosti gradbenih del, opravljenih januarja. Vrednost je rasla drugi mesec zapored. V primerjavi s februarjem lani je bila večja za 8,9 odstotka, je			

Tisk	Naslov	Brez dela naj bi jih ostala več kot četrtnina		
Zaporedna št. 11	Medij	Dnevnik, Slovenija	Stran: 4	Površina: 615 cm ²
	Rubrika, Datum	V ospredju; 16. 4. 2020		
Stran v zbirki: 44	Avtor	Igor Dernovšek		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Črnomlju pa je največ delavcev s hrvaške strani meje zaposlenih v Adria domu in Akrapoviču. x Igor Dernovšek Gradbeništvo naj bi pospešilo gospodarsko rast Minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec napoveduje, da bo gradbeništvo po koncu epidemije pospešilo gospodarsko rast. »Gradbeništvo je zelo močan multiplikator. Zato se zavzemam...			

Internet	Naslov	Gantar: naša življenja bodo še dolgo spremenjena		
Zaporedna št. 12	Medij	Times.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 47	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače. Minister za zdravje Tomaž Gantar.V...			

Tisk	Naslov	Poslovalo se je še zadnje semaforizirano križišče		
Zaporedna št. 13	Medij	Primorske novice, Slovenija	Stran: 10	Površina: 524 cm ²
	Rubrika, Datum	Primorska; 16. 4. 2020		
Stran v zbirki: 49	Avtor	Veronika R. Ženko		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sezone." K nadaljevanju gradbenih del povsod, kjer je to možno, so investitorje (in izvajalce) že pozvali v Zbornici gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri GZS, saj bo varno delujoče gradbeništvo pomemben blažilec globoke gospodarske krize. Pavšalno zapiranje gradbišč bi namreč lahko vodilo v množično odpuščanje...			

Tisk	Naslov	Koronavirus spreminja pravila igre v kmetijstvu		
Zaporedna št. 14	Medij	Finance, Slovenija	Stran: 15	Površina: 585 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 4. 2020		
Stran v zbirki: 51	Avtor	Blaž Germšek		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...avtomatiziranih in računalniško vodenih rastlinjakov v Sloveniji zavira zakonodaja, zlasti dolgotrajno pridobivanje vseh potrebnih papirjev. Neživljenjski sta tudi gradbena zakonodaja in klasifikacija rastlinjakov. Če so se politiki odločili, da pri nas ne želijo imeti rastlinjakov, ker kazijo krajino, tudi v redu, ampak potem naj zdaj...			

Tisk	Naslov	Vpliv koronavirusa in recesije na trg nepremičnin		
Zaporedna št. 15	Medij	Moje finance, Slovenija	Stran: 12	Površina: 3.851 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 62	Avtor	Marja Milič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...klavna. Izvajanje nalog je med karanteno na upravnih enotah omejeno na najnujnejše zadeve, kamor izdajanje gradbenih dovoljenj in drugih odločb v zvezi z graditvijo objektov ne sodi. Oteženo je tudi pridobivanje soglasij k projektom, saj veliko soglasodajalcev dela v omejenem režimu. »Za nas ne bo težava koronavirus,...			

Tisk	Naslov	Koronavirus - kmetijski "game changer"		
Zaporedna št. 16	Medij	Kmečki glas, Slovenija	Stran: 12	Površina: 343 cm ²
	Rubrika, Datum	Poročamo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 64	Avtor	Blaž Germšek		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...manj odvisne od zunanjih dejavnikov (vremena). Ttikaj pa imamo v slovenski zakonodaji problem, ki se vleče že kar nekaj časa in se še nekaj časa bo - gradbena zakonodaja in klasifikacija rastlinjakov. Če so se gospodje odločili, da v Sloveniji ne žehjo imeti rastlinjakov, ker to kazi krajino, tudi v redu, ampak potem naj...			

Internet	Naslov	Gantar o rahljanju po vzoru Avstrije, a bolj počasi in še bolj previdno		
Zaporedna št. 17	Medij	Pomurje.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 66	Avtor	B. K.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače. V Sloveniji spremljajo dogajanje...			

Tisk	Naslov	Vlogo za gradbeno dovoljenje oddali		
Zaporedna št. 18	Medij	Dolenjski list, Slovenija	Stran: 6	Površina: 347 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 4. 2020		
Stran v zbirki: 67	Avtor	L. Markelj		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ampak želi biti zaupanja vreden partner, tisti, ki le koordinira zadeve.« Vse to se je zelo mudilo, da bi ujeli rok za pridobitev gradbenega dovoljenja za graditev javne komunalne in cestne infrastrukture, ki je 24. maj. Zato so vzporedno potekale vse aktivnosti za reševanje pravno-premoženjskih zadev in da bi prišli...			

Tisk	Naslov	Izjema so tudi gradbena dovoljenja		
Zaporedna št. 19	Medij	Demokracija, Slovenija	Stran: 40	Površina: 892 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 4. 2020		
Stran v zbirki: 69	Avtor	Maruša Opeka		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...novogradnje, za 12 odstotkov pa naj bi bila manjša tudi njihova površina. Z gradbenimi dovoljenji za stavbe, izdanimi v februarju, so investitorji predvideli graditev 236 stanovanj, kar je 33 odstotkov manj, kot jih je bilo predvidenih z januarskimi dovoljenji. V primerjavi s februarjem 2019 je predvidenih 18 odstotkov...			

Internet	Naslov	Na Celjskem najvišji porast brezposelnosti na območju Šmarja pri Jelšah		
Zaporedna št. 20	Medij	Novice.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 70	Avtor	Nina Krobat		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...trenutno razpisanih tudi nekaj prostih delovnih mest, je razvidno iz spletnih strani Zavoda RS za zaposlovanje. Nekaj oseb iščejo za delo na področju gradbeništva , v tamkajšnjem zdravstvenem domu pa iščejo tudi zdravnike. "Število prostih delovnih mest je pričakovano upadlo, a dnevna objava ostaja pomembna zaradi..."			

Internet	Naslov	NAJAVA: KONFERENCA O DOSTOPNOSTI IN UPORABI OBJEKTOV PRI UNIVERZALNI GRADITVI		
Zaporedna št. 21	Medij	Zdruzenjeobcin.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 71	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...datumom. Dne 7.5. 2020 je bila na BRDU pri Kranju predvidena Konferenca o dostopnosti in uporabi objektov glede izpolnjevanja bistvene zahteve Univerzalne graditve in rabe objektov. Zaradi obvladovanja širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) smo bili primorani konferenco prestaviti na nov datum in sicer...			

Internet	Naslov	Minister Gantar ob prvem rahljanju omejevalnih ukrepov: Na daljši rok bomo živeli drugače, z maskami in brez tesnejših stikov		
Zaporedna št. 22	Medij	Politikis.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 73	Avtor	Uredništvo		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače. V Sloveniji spremljajo dogajanje...			

Internet	Naslov	Gantar: naša življenja bodo še dolgo spremenjena		
Zaporedna št. 23	Medij	Novice.svet24.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 76	Avtor	STA , B. K.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače. Minister za zdravje Tomaž Gantar....			

Internet	Naslov	Potresni inženir: Okrepiti moramo zavedanje ljudi o potresnem tveganju		
Zaporedna št. 24	Medij	Krog.sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 13. 4. 2020		
Stran v zbirki: 81	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...raziskovalcev, pridobljeni s pomočjo novorazvitih modelov potresnega tveganja. Raziskovalci programske skupine potresno inženirstvo, ki jo vodi redni profesor za področje gradbeništva in okoljskega inženirstva na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani Matjaž Dolšek, so v okviru temeljnega projekta Seizmični stresni test grajenega okolja...			

Internet	Naslov	Ob morebitnem rahljanju ukrepov vlada v ugotavljanje širše slike o razširjenosti koronavirusa v populaciji		
Zaporedna št. 25	Medij	Iusinfo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 15. 4. 2020		
Stran v zbirki: 83	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...epidemije. Po besedah ministra za zdravje Tomaža Gantarja prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino. Za zdaj se po Gantarjevih besedah niso odločili za sproščanje javnega prevoza ter odpiranje šol, vrtec in...			

Internet	Naslov	Minister Gantar ob prvem rahljanju omejevalnih ukrepov: Na daljši rok bomo živeli drugače, z maskami in brez tesnejših stikov		
Zaporedna št. 26	Medij	Zadnjenovice.info, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 4. 2020		
Stran v zbirki: 84	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače. V Sloveniji spremljajo dogajanje v...			

Vrtovec: Čim prej moramo zagnati infrastrukturne projekte, ki so pripravljene

Ljubljana, 15.04.2020, 13:53 | Posodobljeno pred 7 urami

PREDVIDEN ČAS BRANJA: 2 min

AVTOR
24UR ZVEČER

Bo država skorajda prazne ceste v času koronavirusa izkoristila za njihovo obnovo, kot je napovedal infrastrukturni minister Jernej Vrtovec? Kaj vse naj bi obnovili in kako nameravajo v čim večji meri zagnati **gradbeništvo**, ki bi po koncu epidemije pospešilo gospodarsko rast? Vrtovec pravi, da je projekte, ki so pripravljene, treba čim prej zagnati.

Iz 24UR ZVEČER: Zdaj je čas za obnovo cest

00:00

00:00

"Gradbeništvo" je zelo močan multiplikator. Zavzemam se za to, da bi čim prej zagnali infrastrukturne projekte, ki so pripravljene. Ta multiplikator lahko potem zelo hitro dosežemo. Sam ne gledam samo na to, kaj je ta trenutek, ko se država ubada z zajezitvijo okužbe s koronavirusom, ampak gledam

tudi naprej. Se pravi, kaj bomo počeli v prihodnjih letih. In odprte projekte, ki čakajo, je treba čim prej zagnati," je jasen minister za infrastrukturo **Jernej Vrtovec**.

"Zlasti pa me veseli, da se pospešeno izvajajo dela na avtocestnem križu, namreč teh del je ta trenutek za polovico več kot v istem obdobju lani. To je res prvovrstna priložnost, da zdaj, ko je karantena in so avtoceste prazne, prikrajšamo ljudem dolge kolone v poletnih mesecih in opravimo dela," je dodal in napovedal obnovo predora Golovec, ki se bo namesto poleti začela konec aprila.

"Sam ne gledam samo na to, kaj je ta trenutek, ko se država ubada z zaježitvijo okužbe s koronavirusom, ampak gledam tudi naprej," pravi minister Jernej Vrtovec. | FOTO: Bobo

"Trudimo se, da bi vse, kar je načrtovano za poletne mesece, začeli izvajati že v aprilu," trdi. Torej bo poleti manj zastojev in lahko rečemo, da bo **gradbeništvo** dobro pričakalo čas po koronavirusu?

"Prepričan sem, da bo kolon manj, da bodo ljudje prej prišli z ene točke na drugo, tudi zato, ker se zdaj na avtocestah izvajajo številna dela, preplastitve, vzdrževanja ... Enak poziv sem dal tudi DRSi, da naj se državne ceste sedaj prenovijo, ker je najbolj primeren čas za to. Kar se tiče pa **gradbeništva**, pa je zdaj treba izkoristiti ta multiplikator, ki ga **gradbeništvo** ima. Treba je iti v investicijski tok in začeti z investicijami, ki čakajo. Z ministrom Vizjakom sva že sedela, namreč tudi takšni projekti, ki čakajo **okoljevarstvena** dovoljenja, je prav, da se čim prej začnejo. Na primer južni del tretje razvojne osi, kjer čakamo na gradbena dovoljenja že kar nekaj časa in pričakujem od **okoljevarstvenikov**, da ne nagajajo tako močno, kot do sedaj," je še povedal minister.

Gantar ob prvem rahljanju omejevalnih ukrepov izpostavlja: Na daljši rok bomo živeli drugače

Minister za zdravje Tomaž Gantar v povezavi z opuščanjem omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v **gradbeništvu** in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače. V Sloveniji spremljajo dogajanje v drugih državah in iščejo možnosti za mehčanje tistih ukrepov, pri katerih je tveganje za ponoven izbruh večjega števila okuženih manjši, tudi na podlagi izkušenj sosednjih držav, je izpostavil minister v telefonskem pogovoru s slovenskimi dopisniki v Bruslju po videokonferenčnem zasedanju ministrov EU za zdravje. Povedal je, da so že sprejeli odlok, s katerim so omogočili nenujne posege in postopke v zdravstvenih ustanovah, ki so jih v začetku epidemije z namenom reorganizacije zdravstvene službe začasno prekinili in omejili vse delo na nujne primere. Naslednji paket, ki je predviden, so po ministrovih besedah v prejšnjih dneh usklajevali z Nacionalnim inštitutom za zdravje in strokovno skupino ministrstva za zdravja, danes pa s predstavniki gospodarstva in obrtne zbornice. Pri tem so postavili v ospredje odgovornost delodajalcev in zaposlenih, ki morajo poskrbeti za ustrezno varnost in organizacijo dela s ciljem preprečitve prenosa okužbe na delovnem mestu, pri čemer bo obvezna uporaba zaščitne opreme. Med ukrepi je minister izpostavil odpiranje trgovin z do 400 kvadratnimi metri po vzoru Avstrije, možnost tehničnih pregledov in delo na področju **gradbeništvu**. V primeru kršitve varnostnih pravil bo mogoče posamezno trgovino ponovno zapreti, je izpostavil. Za zdaj se po Gantarjevih besedah niso odločili za sproščanje javnega transporta ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet. Bodo pa delno naredili korak naprej tudi pri omejitvi gibanja na občino, in sicer bo lahko posameznik z nepremičnino v drugi občini dostopal do nje. To je prvi korak, sedaj bodo počakali dobra dva tedna in nato sprejeli nadaljnje odločitve - bodisi korak nazaj, če bo potrebno zaradi poslabšanja položaja, ali pa o dodatnem rahljanju izrednih ukrepov, je pojasnil minister. O odpravljanju ukrepov na mejah je Gantar dejal, da morajo biti za takšno odločitev epidemiološke razmere v sosednjih državah primerljive in morajo države delovati usklajeno, saj je le tako mogoče preprečiti ponoven izbruh. Gantar sicer izpostavlja željo, da bi vse države uspešno obvladale epidemijo in da bo mogoče vzpostaviti normalno delovanje, a obenem opozarja, da bomo na daljši rok živeli drugače. "Epidemija bo pustila sled na vseh nas. Še zelo dolgo bomo uporabljali zaščitna sredstva, se izogibali tesnejšim stikom in to bo postal del našega vsakdana in nove realnosti. Verjamem, da bomo ob upoštevanju vsega tega lahko tudi naprej normalno živeli in delali," je sklenil minister.

Ob morebitnem rahljanju ukrepov vlada v ugotavljanje širše slike o razširjenosti koronavirusa v populaciji (zbirno)

Število smrti zaradi covida-19 se je pri nas povzpelo na 61, okužbo s koronavirusom so potrdili pri 1248 ljudeh. A za sprejemanje odločitev o sproščanju ukrepov za zajezitev koronavirusa je potrebna širša slika o okuženosti in prekuženosti prebivalstva, zato naj bi prihodnji teden začeli testirati vzorčno skupino populacije. V torek so v Sloveniji potrdili 28 okužb z novim koronavirusom, opravili pa 1168 testiranj. Zaradi covida-19 je bilo hospitaliziranih 96 ljudi, 34 se jih je zdravilo v intenzivni terapiji, v domačo oskrbo so jih odpustili 13, skupaj 165 bolnikov. V torek je zaradi covida-19 umrlo pet ljudi, doslej skupaj že 61. Po besedah ministra za zdravje Tomaža Gantarja se število smrti, tudi med starejšimi, letos ne razlikuje bistveno od preteklih dveh let. Težave so sicer pri širjenju okužbe v domovih za ostarele, ki so tudi najranljivejša populacija. Domovom so bila po njegovih zatrjevanjih dana jasna navodila za ravnanje, a mnogi domovi nimajo pogojev za njihovo izpolnjevanje. Največ umrlih zaradi covida-19 je v občini Šmarje pri Jelšah, kjer so zabeležili 24 smrti. Sledi Metlika z 11 smrtmi. V teh dveh občinah so se med prvimi soočili z izbruhom koronavirusa v domovih za starejše. Takšen izbruh imajo tudi v domu v Ljutomeru, po torkovem testiranju v tem domu je bilo 10 testov pozitivnih. V Ljutomeru so do torika umrli štiri zaradi covida-19. Štiri smrti so zabeležene tudi v Ljubljani, medtem ko je v tej občini največ okuženih v Sloveniji. Zaradi stanja v domovih za ostarele je Levica predlagala sklic nujne seje odbora za zdravstvo. Če bi bili trendi okužb ugodni, bi lahko vlada že v četrtek odločala o rahljanju nekaterih ukrepov za zajezitev epidemije. Po besedah ministra za zdravje Tomaža Gantarja prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v **gradbeništvu** in delno odpravo omejitev gibanja na občino. Za zdaj se po Gantarjevih besedah niso odločili za sproščanje javnega prevoza ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet. Nato bodo počakali dobra dva tedna in sprejeli nadaljnje odločitve - bodisi korak nazaj, če bo potrebno zaradi poslabšanja položaja, ali pa o dodatnem rahljanju izrednih ukrepov, je pojasnil minister v telefonskem pogovoru s slovenskimi dopisniki v Bruslju po videokonferenčnem zasedanju ministrov EU za zdravje. Jasnejšo sliko o številu okuženih in prekuženih z novim koronavirusom naj bi dalo širše testiranje na prebivalstvu. Ugotovitve bodo ključne za načrtovanje postopnega sproščanja ukrepov, je na dopoldanski novinarski konferenci dejal Gantar. Testiranja bodo po besedah člana svetovalne skupine v okviru ministrstva za zdravje in predstojnika Inštituta za mikrobiologijo in imunologijo Miroslava Petrovca opravili na reprezentativnem vzorcu okoli 1000 do 1500 prebivalcev po vseh državah, vzorec testiranih bo zajel tako odrasle kot otroke in vse slovenske regije. Tiste, ki bodo zajeti v raziskavo, bodo anketirali o njihovem zdravstvenem stanju, nato pa jim tudi vzeli bris in vzorec krvi, če bodo v to privolili. Rezultate bi lahko dobili že do prvomajskih praznikov. Pred tem mora sicer raziskavo odobriti še komisija za medicinsko etiko. Raziskava bi lahko stekla prihodnji teden, rezultati pa bodo objavljeni javno. Ni pa še jasno, ali bo vlada v četrtek obravnavala tudi predlog sklepa, da bi Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) delil osebne podatke državljanov. Policiji bi bili med drugim na voljo podatki o vrsti in trajanju karantene ter o drugih omejitvah, odrejenih za posamezno osebo. Gre za podatke, ki jih policija potrebuje za izvajanje pooblastil iz prvega odstavka 103. člena protikoronskega zakona, so zapisali na ministrstvu. To sta med drugim pooblastili za iskanje oseb in za začasno omejevanje njihovega gibanja. Eden od ukrepov za zajezitev širjenja virusa je bila sicer nujna uporaba rokavic v trgovinah in drugih zaprtih javnih krajih, kar od danes ne velja več, ampak je zapovedano razkuževanje rok. Iz Mercatorja, Engrotuša, Spara Slovenija, Hoferja in Lidla Slovenija so sporočili, da spoštuje uredbe vlade. Nekatere trgovine naj bi namreč od kupcev še naprej zahtevale nošenje rokavic. Medtem ko ministrstva pripravljajo drugi protikoronski zakonski paket, je v

<https://www.sta.si/2752875/ob-morebitnem-rahljanju...>

2 / 2

---

soboto začel veljati prvi. Ta med drugim predvideva tudi izredno državno pomoč samozaposlenim. Finančna uprava RS je do danes do 16. ure prejela okoli 16.000 izjav samozaposlenih o upravičenosti do izredne državne pomoči, po mnenju člana vladne svetovalne skupine za pripravo ukrepov za omilitev posledic epidemije za državljane in gospodarstvo, Ivana Simiča je to veliko. Ob tem je Simič poudaril, da je strah samozaposlenih zaradi morebitnega neizpolnjevanja pogojev za državno pomoč odveč, saj bodo lahko sredstva v primeru samoprijave vrnili brez obresti. Glede težav, ki se pojavljajo pri uveljavljanju določil prvega protikoronskega zakona, pa je dejal, da so zaradi pričakovane, saj je bil prvi protikoronski sveženj zakonov pripravljen hitro - v rekordnih 13 dneh.

Vlada danes morda o sprostivni še nekaterih protikoronskih ukrepov

Potem ko je vlada v sredo na dopisni seji že sprejela odlok, s katerim dopušča nekatere športe v domači občini in vzdrževalna in sezonska dela na zasebnih zemljiščih zunaj občine, utegne danes odločiti še o sprostivni nekaterih drugih ukrepov. To bo odvisno od današnjih podatkov o številu okuženih z novim koronavirusom ter stanja v bolnišnicah. Svetovalna skupina v okviru ministrstva za zdravje bo danes ob upoštevanju podatkov o številu okuženih v zadnjih dveh dneh ter številu hospitaliziranih ocenila, ali se pozitivni trendi nadaljujejo, je na sredini večerni novinarski konferenci napovedal uradni vladni govorec Jelko Kacin. Vlada je sicer v minulih dneh napovedala morebitno sproščanje nekaterih ukrepov s prihodnjim ponedeljkom. V soboto bo tako začel veljati nov odlok, s katerim vlada dopušča nekatere športne aktivnosti v občini prebivanja in vzdrževalna in sezonska dela na zasebnih zemljiščih zunaj občine. Minister za zdravje Tomaž Gantar je v sredo v povezavi z opuščanjem omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavil zadržanost. Povedal je, da prvi val rahljanja ukrepov pri nas vključuje tudi odprtje nekaterih trgovin z do 400 kvadratnimi metri po vzoru Avstrije in delo v **gradbeništvu**. Za zdaj se niso odločili za sproščanje javnega transporta ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet. Je pa vlada v sredo podaljšala veljavnost vozniških in prometnih dovoljenj do 17. junija ter prepovedala izvajanje tehničnih pregledov do 17. maja. Gantar je v sredo povedal, da so predvidene sprostivne usklajevali z Nacionalnim inštitutom za zdravje in strokovno skupino ministrstva za zdravje ter s predstavniki gospodarstva in obrtne zbornice. Pri tem so postavili v ospredje odgovornost delodajalcev in zaposlenih, ki morajo poskrbeti za ustrezno varnost in organizacijo dela s ciljem preprečitve prenosa okužbe na delovnem mestu.

Tomaž Gantar ob prvem valu rahljanja izpostavlja zadržanost

Mehčanje nekaterih ukrepov

15. 4. 2020, 21:35 | [Aktualno](#) | Vir: STA

Minister za zdravje Tomaž Gantar v povezavi z opuščanjem omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v **gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače.**

V Sloveniji spremljajo dogajanje v drugih državah in iščejo možnosti za mehčanje tistih ukrepov, pri katerih je tveganje za ponoven izbruh večjega števila okuženih manjši, tudi na podlagi izkušenj sosednjih držav, je izpostavil minister v telefonskem pogovoru s slovenskimi dopisniki v Bruslju po videokonferenčnem zasedanju ministrov EU za zdravje.

Povedal je, da so že sprejeli odlok, s katerim so omogočili nenujne posege in postopke v zdravstvenih ustanovah, ki so jih v začetku epidemije z namenom reorganizacije zdravstvene službe začasno prekinili in omejili vse delo na nujne primere.

Naslednji paket, ki je predviden, so po ministrovih besedah v prejšnjih dneh usklajevali z Nacionalnim inštitutom za zdravje in strokovno skupino ministrstva za zdravja, danes pa s predstavniki gospodarstva in obrtne zbornice.

Pri tem so postavili v ospredje odgovornost delodajalcev in zaposlenih, ki morajo poskrbeti za ustrezno varnost in organizacijo dela s ciljem preprečitve prenosa okužbe na delovnem mestu, pri čemer bo obvezna uporaba zaščitne opreme.

Med ukrepi je minister izpostavil odpiranje trgovin z do 400 kvadratnimi metri po vzoru Avstrije, možnost tehničnih pregledov in delo na področju **gradbeništva**. V primeru kršitve varnostnih pravil bo mogoče posamezno trgovino ponovno zapreti, je izpostavil.

Za zdaj se po Gantarjevih besedah niso odločili za sproščanje javnega transporta ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet.

Bodo pa delno naredili korak naprej tudi pri omejitvi gibanja na občino, in sicer bo lahko posameznik z nepremičnino v drugi občini dostopal do nje.

To je prvi korak, sedaj bodo počakali dobra dva tedna in nato sprejeli nadaljnje odločitve - bodisi korak nazaj, če bo potrebno zaradi poslabšanja položaja, ali pa o dodatnem rahljanju izrednih ukrepov, je pojasnil minister.

Ukrepi na mejah

O odpravljanju ukrepov na mejah je Gantar dejal, da morajo biti za takšno odločitev epidemiološke razmere v sosednjih državah primerljive in morajo države delovati usklajeno, saj je le tako mogoče preprečiti ponoven izbruh.

Gantar sicer izpostavlja željo, da bi vse države uspešno obvladale epidemijo in da bo mogoče vzpostaviti normalno delovanje, a obenem opozarja, da bomo na daljši rok živeli drugače.

"Epidemija bo pustila sled na vseh nas. Še zelo dolgo bomo uporabljali zaščitna sredstva, se izogibali tesnejšim stikom in to bo postal del našega vsakdana in nove realnosti. Verjamem, da bomo ob upoštevanju vsega tega lahko tudi naprej normalno živeli in delali," je sklenil minister.

Fotografija je simbolična. SAŠO BIZJAK

A.L., STA

15.04.2020, 21.04

Minister za zdravje Tomaž Gantar v povezavi z opuščanjem omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v **gradbeništvu** in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače.

V Sloveniji spremljajo dogajanje v drugih državah in iščejo možnosti za mehčanje tistih ukrepov, pri katerih je tveganje za ponoven izbruh večjega števila okuženih manjši, tudi na podlagi izkušenj sosednjih držav, je izpostavil minister v telefonskem pogovoru s slovenskimi dopisniki v Bruslju po videokonferenčnem zasedanju ministrov EU za zdravje.

Povedal je, da so že sprejeli odlok, s katerim so omogočili nenujne posege in postopke v zdravstvenih ustanovah, ki so jih v začetku epidemije z namenom reorganizacije zdravstvene službe začasno prekinili in omejili vse delo na nujne primere.

Naslednji paket, ki je predviden, so po ministrovih besedah v prejšnjih dneh usklajevali z Nacionalnim inštitutom za zdravje in strokovno skupino ministrstva za zdravja, danes pa s predstavniki gospodarstva in obrtne zbornice.

ROBERT BALEN

Pri tem so postavili v ospredje odgovornost delodajalcev in zaposlenih, ki morajo poskrbeti za ustrezno varnost in organizacijo dela s ciljem preprečitve prenosa okužbe na

delovnem mestu, pri čemer bo obvezna uporaba zaščitne opreme.

Med ukrepi je minister izpostavil odpiranje trgovin z do 400 kvadratnimi metri po vzoru Avstrije, možnost tehničnih pregledov in delo na področju **gradbeništva**. V primeru kršitve varnostnih pravil bo mogoče posamezno trgovino ponovno zapreti, je izpostavil.

Epidemija bo pustila sled na vseh nas

Za zdaj se po **Gantarjevih** besedah niso odločili za sproščanje javnega transporta ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet.

Bodo pa delno naredili korak naprej tudi pri omejitvi gibanja na občino, in sicer bo lahko posameznik z nepremičnino v drugi občini dostopal do nje.

To je prvi korak, sedaj bodo počakali dobra dva tedna in nato sprejeli nadaljnje odločitve - bodisi korak nazaj, če bo potrebno zaradi poslabšanja položaja, ali pa o dodatnem rahljanju izrednih ukrepov, je pojasnil minister.

O odpravljanju ukrepov na mejah je Gantar dejal, da morajo biti za takšno odločitev epidemiološke razmere v sosednjih državah primerljive in morajo države delovati usklajeno, saj je le tako mogoče preprečiti ponoven izbruh.

Gantar sicer izpostavlja željo, da bi vse države uspešno obvladale epidemijo in da bo mogoče vzpostaviti normalno delovanje, a obenem opozarja, da bomo na daljši rok živeli drugače.

"Epidemija bo pustila sled na vseh nas. Še zelo dolgo bomo uporabljali zaščitna sredstva, se izogibali tesnejšim stikom in to bo postal del našega vsakdana in nove realnosti. Verjamem, da bomo ob upoštevanju vsega tega lahko tudi naprej normalno živeli in delali," je sklenil minister.

Dnevnik.si

NAJNOVEJŠE	
8 min	Janševo brisanje koalicijskih partneric
DELO	
8 min	Slabo nam kaže Igor Dernovšek
16. april 2020 16. april 2020 0:00 Predviden čas branja: 6 min	Odrinjeni, pozabljeni, odpisani
9 min	Turizem, kot ga poznamo, morda šele poleti 2021
9 min	Brez dela bo ostala več kot četrtnina tujih delavcev
Vse objave	

Brez dela bo ostala več kot četrtnina tujih delavcev

Zaradi epidemije novega koronavirusa je prišlo še zlasti v turizmu do množičnih odpuščanj tujih delavcev. Razmere so kritične tudi v Beli krajini in na Dolenjskem, kjer imajo velike težave zaradi obvezne karantene hrvaških dnevnih migrantov.

(Foto: V Beti Metlika je kar tretjina delavcev dnevnih migrantov s Dragana Stanković)

»Povpraševanje po tujih delavcih je upadlo za 70 do 80 odstotkov. Če jih je bilo konec lanskega leta v Sloveniji med 40.000 in 50.000, se je njihovo število v zadnjem mesecu zmanjšalo za kakšnih 25 do 30 odstotkov,« ocenjuje direktor zaposlovalne agencije Kariera Tilen Prah, ob tem pa pojasnjuje, da ni prihajalo

le do odpuščanj, ampak tudi do »neželenih« odhodov delavcev, ki so se zaradi epidemije želeli čim prej vrniti domov k družinam.

NAJNOVEJŠE	
8 min	Janševo brisanje koalicijskih partneric
8 min	Slabo nam kaže
8 min	Odrinjeni, pozabljeni, odpisani
9 min	Turizem, kot ga poznamo, morda šele poleti 2021
9 min	Brez dela bo ostala več kot četrtnina tujih delavcev
Vse objave	

Največ odpuščanj je bilo v gostinstvu in turizmu, v dejavnosti, ki bo po Prahovi oceni ne glede na ukrepe vlade zadnja izšla iz krize. Da bo ta panoga med najbolj prizadetimi, se strinjajo tudi v Turistično-gostinski zbornici Slovenije, kjer pravijo, da bi po najbolj optimističnih napovedih stanje v turizmu iz leta 2019 dosegli šele v nekaj letih. Promet se je po trenutnih ocenah glede na lansko leto zmanjšal za 30 do 50 odstotkov, največ na destinacijah, ki so bolj odvisne od tujih gostov. Glede na trenutne napovedi rezervacij ocenjujejo, da dela ne bo mogoče zagotoviti do 30 odstotkom redno zaposlenih v turizmu, saj bo precejšen del zmogljivosti zaradi premajhnega prometa ostal zaprt tudi po koncu epidemije.

Uspešno soočenje z epidemijo je dobra reklama

Medtem ko sindikati opozarjajo, da bo odpuščene delavce iz držav nekdanje Jugoslavije težko znova dobiti nazaj, pa Prah ni tako pesimističen. »Po moji oceni bo v prvem obdobju po ponovnem zagonu dejavnosti celo lažje priti do ustreznega kadra. Tisti, ki so delali v Italiji, Švici, Franciji, tudi Avstriji, kjer so številke glede pandemije popolnoma drugačne kot v Sloveniji, bodo nemara želeli delati bližje domu. Mogoče pa sta to priložnost in pozitivna reklama za Slovenijo kot karierno destinacijo, v kateri se lahko izpostavimo kot urejena, varna, zdravstveno nadstandardna država,« pravi Prah.

V Savi Turizmu, največjem slovenskem turističnem podjetju, v katerem naj bi po navedbah sindikatov tujim delavcem vsiljevali razne nepoštene dogovore o sporazumni prekinitvi odpovedi delovnega razmerja, zagotavljajo, da je kljub težki situaciji število zaposlenih ostalo približno enako kot pred

NAJNOVEJŠE	
8 min	Janševo brisanje koalicijskih partneric
8 min	Slabo nam kaže
8 min	Odrinjeni, pozabljeni, odpisani
9 min	Turizem, kot ga poznamo, morda šele poleti 2021
9 min	Brez dela bo ostala več kot četrtnina tujih delavcev
Vse objave	

epidemijo. Od okoli 1240 zaposlenih so jih 90 odstotkov poslali na čakanje na delo, z devetimi zaposlenimi za določen čas pa je bil sklenjen sporazum o prekinitvi delovnega razmerja. V Savi Turizmu ocenjujejo, da bo okrevanje v turistični panogi postopno in dolgotrajno, temu ustrezno pa bo tudi morebitno dodatno zaposlovanje.

Ministrstvo za delo gleda širšo sliko

Na ministrstvu za delo pravijo, da se postopki zaposlovanja tujih delavcev v času izbruha novega koronavirusa niso spremenili. Spremenilo se je zgolj dejstvo, da morajo ti delavci, ko pridejo v Slovenijo, v sedemdnevno karanteno, ki jim jo mora zagotoviti delodajalec.

Kot poudarjajo, želijo ohraniti »čim večjo aktivnost obstoječih akterjev na trgu dela«, posledice, ki so nastale zaradi epidemije, pa reševati usklajeno in uravnoteženo ter gledati »celotno sliko«. V tem smislu vidijo »pomembno razliko« med prepovedjo prihoda 200 sezonskih delavcev iz Romunije za 90-dnevno delo na hmeljiščih iz zdravstvenih razlogov in hrvaškimi delavci v obmejnih krajih, ki so že več let ali celo desetletij redno zaposleni na slovenski strani in jim to delo predstavlja vir preživetja in socialne zaščite.

Ob tem dodajajo, da je na poziv ministrstva za kmetijstvo interes za sezonsko delo izkazalo že skoraj 300 ljudi, med njimi študentje, delavci na čakanju, brezposelni, upokojenci, družine, samozaposleni pa tudi zaposleni, ki bi želeli zgolj pomagati.

Hrvaški dnevni migranti v 14-dnevno karanteno

Čeprav se vlada trudi olajšati prihod dnevnih migrantov s Hrvaškega v Slovenijo, pa ji to po besedah **Maje Čibej**, izvršne direktorice Beti Metlika, doslej še ni uspelo. »Dnevne migracije

NAJNOVEJŠE	
8 min	Janševo brisanje koalicijskih partneric
8 min	Slabo nam kaže
8 min	Odrinjeni, pozabljeni, odpisani
9 min	Turizem, kot ga poznamo, morda šele poleti 2021
9 min	Brez dela bo ostala več kot četrtnina tujih delavcev
Vse objave	

še vedno niso možne. Na Hrvaškem namreč še naprej velja ukrep o 14-dnevni karanteni za osebe z rizičnih območij, kamor poleg kitajske province Hubei z Wuhanom, Italije, Irana... uvrščajo tudi Belo krajino in Dolenjsko.

Situacija, ki traja že dober mesec dni, postaja nevzdržna,« opozarja direktorica podjetja, v katerem je med 165 zaposlenimi kar 52 hrvaških delavcev. Tem delavcem so sicer ponudili plačano bivanje v Sloveniji, a se večina za to ni odločila, ker imajo na Hrvaškem družine, kmetije, skrbijo za nemočne starše ali otroke in podobno.

Odsotnim delavcem so za marec izplačali nadomestilo iz naslova »višje sile« v višini vsaj 940 evrov bruto, za katerega pa se bojijo, da bo ostal njihov strošek. Po dobrem prvem četrtletju jih je velik upad naročil namreč doletel šele v tem mesecu, prve ocene pa kažejo, da ne bodo dosegli kriterija o 20-odstotnem upadu prodaje v letošnjem prvem polletju glede na enako lansko obdobje. »Po naši oceni ta kriterij za izvoznike, sploh tiste, ki izvažamo v zelo različne države, sploh ni ustrezen. Dodatno pa ni smiseln v primeru velikega števila odsotnih zaradi višje sile. Podjetja, ki imamo naročila, moramo namreč odsotnemu delavcu dati nadomestilo, hkrati pa namesto njega zaposliti novo osebo ali prerazporejati delovni čas, kar pomeni tako rekoč dvojni strošek. Naše razmere so se z megakoronazakonom v bistvu še poslabšale,« je kritična Čibejeva.

Na Dolenjskem in v Beli krajini je skupno zaposlenih 650 delavcev, ki na delo dnevno prihajajo s Hrvaškega. Največ jih je v Metliki, kjer jih je zaposlenih 292, v Črnomlju jih je 140, v Novem mestu je 174 zaposlenih in v Trebnjem 27. V Novem mestu gre v glavnem za zaposlene v tovarni Revoz, v Metliki za podjetja Beti, Kolpa, Komet, KZ Metlika in manjše družbe, v Črnomlju pa je največ delavcev s hrvaške strani meje zaposlenih v Adria domu in Akrapoviču.

NAJNOVEJŠE	
8 min	Janševo brisanje koalicijskih partneric
8 min	Slabo nam kaže
8 min	Odrinjeni, pozabljeni, odpisani
9 min	Turizem, kot ga poznamo, morda šele poleti 2021
9 min	Brez dela bo ostala več kot četrtina tujih delavcev
Vse objave	

Gradbeništvo naj bi pospešilo gospodarsko rast

Minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec napoveduje, da bo **gradbeništvo** po koncu epidemije pospešilo gospodarsko rast.

»**Gradbeništvo** je zelo močan multiplikator. Zato se zavzemam za to, da bi čim prej zagnali infrastrukturne projekte, ki so pripravljeni,« je v torek povedal Vrtovec. Še zlasti ga veseli, da se pospešeno izvajajo dela na avtocestnem križu, katerih naj bi bilo za polovico več kot v enakem obdobju lani. »To je prvovrstna priložnost, da zdaj, ko je karantena in so avtoceste prazne, prikrajšamo ljudem dolge kolone v poletnih mesecih in opravimo dela,« je dejal Vrtovec in napovedal, da se bo obnova predora Golovec namesto poleti začela že konec aprila. Direkciji RS za infrastrukturo (DRSI) je poslal poziv tudi za obnovo državnih cest, v čim krajšem času pa pričakuje tudi gradnjo južnega dela tretje razvojne osi.

KORONAVIRUS

KORONAVIRUS - UKREPI ZA PODJETJA

KORONAVIRUS - UKREPI ZA ESPEJE

Tretji krog intervencij: državni denar za naložbe. Katere?

FINANCE WIKI

Vsi ukrepi za boj proti gospodarskim posledicam koronavirusa na enem mestu. Vstopite v Finance Wiki:

- [Pomoči za podjetja](#)
- [Pomoči za espeje](#)
- [Začasno čakanje na delo doma in povračilo nadomestila plač](#)

Zbirke pomoči sproti posodabljam.

Čas branja: 9 min

0

15.04.2020 09:43

Kakšen bi lahko bil pokoronski Marshallov plan? Odločitve bodo dvonivojske, najprej na ravni evroobmočja, nato pa na ravni držav, pravi Matej Lahovnik, vodja vladne protikrizne skupine, ki vidi priložnosti predvsem pri naložbah v nove tehnologije in digitalizacijo gospodarstva, na drugi strani pa v pospešeni samooskrbi

[NATAŠA KORAŽIJA](#), [BORUT HOČEVAR](#)

Okrevanje po krizi bo po vsej verjetnosti počasno, zato mora vlada čim bolj nadomestiti izpad povpraševanja z izvedbo javno financiranih infrastrukturnih projektov. Katere naložbe bi lahko hitro pripravili, razpisali in izvedli ter kako bi jih finaancirali?

Več iz teme:

- [koronavirus >](#) | [NALOŽBE >](#) | [infrastruktura >](#) | [energetika >](#) | [železnice >](#)
- [ceste >](#) | [ekologija >](#) | [Matej Lahovnik >](#) | [Marko Jaklič >](#) | [IJS >](#) | [SNG >](#)
- [Jože P. Damijan >](#) | [Družba za avtoceste v... >](#) | [Jernej Vrtovec >](#)

Na začetku aprila so v parlamentu potrdili prvi protikoronski megazakon, v katerem je v ospredju finančna pomoč podjetjem in prebivalstvu za blaženje posledic epidemije. Z drugo fazo ukrepov naj bi vlada zagotovila likvidnost prek različnih finančnih mehanizmov in kreditnih linij, ki bi omogočili zagon podjetij in proizvodnje. V tretji fazi bo predvidoma na vrsti načrt za spodbujanje naložb – neke vrste pokoronski Marshallov plan.

Matej Lahovnik, vodja vladne posvetovalne ekipe, ki sodeluje pri pripravi protikriznih ukrepov, pravi: »Odločitve bodo dvonivojske, najprej na ravni evroobmočja, nato pa na ravni držav. Pomembno bo, da ne bomo zgolj vlagali v zidove, ampak v nove tehnologije in pospešeno digitalizacijo gospodarstva.«

Preberite tudi

- [Andreja Kodrin, EFSI: Kaj hočemo s pokoronskim naložbenim načrtom? Vračanje na staro stanje je nesmiselno](#)

Na eni strani več samooskrbe, na drugi pospešek digitalizaciji

Po njegovi oceni bo v prihodnje pomembno povečevati samooskrbo s hrano, energijo in vodo – na teh treh področjih bo šlo za neke vrste deglobalizacijo, hkrati pa bo na drugi strani ključen projekt pospešena digitalizacija, razvoj e-trgovine in e-poslovanja, kar bo nekaterim panogam omogočilo neverjeten pospešek.

Matej Lahovnik, ekonomist in vodja vladne protikrizne posvetovalne ekipe: »Pomembno je, da ne vlagamo zgolj v zidove, ampak v nove tehnologije in pospešeno digitalizacijo gospodarstva.«

Če je prej kdo mislil, da lahko odlaša z digitalizacijo, je to v času korone postalo razširjen način dela in poslovanja. »Zelo pomembna bo vloga evropskih strukturnih skladov in evropskih finančnih mehanizmov, hkrati pa bo pomembno, da bodo države s svojo zakonodajo sledile evropskim paketom. Pomembno bo tudi, kako se bodo v EU dogovorili o virih financiranja, tu se na praktični ravni hitro pokažejo razlike med evropskim severom in jugom, kar je očitno pri koronskih evroobveznicah,« pravi Lahovnik. Po njegovi oceni bo mogoče nekatere naložbene projekte financirati prek nove evropske finančne perspektive, vendar to ne bo dovolj. »Težava je, da na severu nočejo razumeti, da ta kriza ni enaka krizi iz leta 2009, ampak da je povzročena z zunanjim šokom,« dodaja Lahovnik.

Energetika, železnice in mehki projekti

Ekonomist **Marko Jaklič**, ravno tako član vladne protikrizne posvetovalne ekipe, ocenjuje, da v naložbeni načrt na splošno sodijo energetske projekti in projekti prometne infrastrukture, še zlasti železniški, pa tudi projekti pametnega življenja, pametne mobilnosti in znanstveni projekti.

Marko Jaklič, ekonomist in član vladne protikrizne posvetovalne ekipe: »Upam na konkretno evropsko finančno podporo prek skupne fiskalne politike, ker ima monetarna politika svoje limite. Upam tudi, da bo dobil pospešek zeleni dogovor.«

Med drugim omenja dograditev **Inštituta Jožefa Stefana** in gradnjo nove strojne fakultete, pa tudi naložbe v podhranjeni zdravstveni sistem ter različne naložbe v digitalizacijo. Tudi Jaklič v ospredje postavlja mehke projekte, kot so naložbe v razvoj novega tipa varne prožnosti na trgu dela, nov tip razvojno-raziskovalnega inovacijskega sistema in projekte socialnega podjetništva. Med kulturniškimi naložbami omenja denimo obnovo **SNG Drama** in projekte kulturne produkcije – ker narod potrebuje kulturo.

Financiranje naložb

»Še vedno je zelo odprto, kako bi financirali take projekte. Proračun EU pomeni le en odstotek BDP, hkrati pa vsi veliko pričakujemo od njega. Upam na konkretno evropsko finančno podporo prek skupne fiskalne politike, ker ima monetarna politika svoje limite. Upam tudi, da bo dobil pospešek zeleni dogovor,« pravi Jaklič. Po njegovem mnenju potrebujemo bodisi nove obveznice bodisi nove sklade, glavna težava pa je, da v EU takšni

premiki trajajo zelo dolgo. Zelo verjetno bo potrebna uvedba skupnega evropskega davka, da bo proračun večji in se bo denar porabljal tam, kjer ga bodo najbolj potrebovali.

Prenova železnic z izdajo infrastrukturnih obveznic

Ekonomist **Jože P. Damijan** pričakuje, da bo gospodarsko okrevanje po krizi po vsej verjetnosti počasno, zato mora vlada za to obdobje čim bolj nadomestiti izpad agregatnega povpraševanja z izvedbo javno financiranih infrastrukturnih projektov.

Foto: Aleš Beno

Jože P. Damijan, ekonomist: »Načrt naložb do leta 2050, ki je sestavni del koalicijske pogodbe nove vlade, predvideva vsako leto med 400 in 600 milijoni evrov naložb v železnice. Gradnjo bi financirali z izdajo infrastrukturnih obveznic.«

S tem zagotovi delovna mesta v **gradbeništvu** in prek dobaviteljskih razmerij tudi v povezanih panogah, kar nadomesti izpad BDP zaradi počasnega okrevanja.

»V tako kratkem času je mogoče izvesti samo projekte, ki so že v teku oziroma je zanje potrjena že vsa investicijska dokumentacija in so izdana gradbena dovoljenja. Za letos so potrjeni projekti za drugo cev predora Karavanke, drugi tir Divača–Koper in prenovo gorenjske proge. Denar za te projekte je že odobren in je v proračunu za leto 2020, pri

drugi cevi Karavank je investitor **Dars**,« pravi Damijan. V tem času je po njegovem mnenju treba pospešiti tudi izvedbo preostalih infrastrukturnih projektov, predvsem železniških. Program naložb do leta 2050 je narejen in je sestavni del koalicijske pogodbe nove vlade, treba pa je začeti pripravljati dokumentacijo za izvedbo projektov. »Načrt predvideva, da bi v obdobju od leta 2020 do 2050 vsako leto vložili med 400 in 600 milijoni evrov v modernizacijo železniškega omrežja in gradnjo novih prog. Program bi financirali prek izdaje infrastrukturnih obveznic, ki bi jih ponudili predvsem domačim subjektom in tako omogočili, da prebivalstvo in podjetja oplemenitijo svoje prihranke, ki na bankah ne prinašajo nobenega donosa. Hkrati pa bi dobili sodobno železniško omrežje po vzoru zahodnih držav.«

Kje smo pri naložbah v železnice

Te dni sta v teku dva velika projekta: nadgradnja proge Maribor–Šentilj, ki je ocenjena na 253,7 milijona evrov, in nadgradnja proge Zidani Most–Celje, kjer gre za 280 milijonov evrov težak projekt, ki bo končan letos jeseni.

Razmeroma hitro bi lahko zagnali prenovo proge Divača–Ljubljana, pripravljenih je za 200 do 300 milijonov evrov projektov, na DRSI bi se lahko takoj lotili priprave razpisov za izbiro izvajalcev.

Jeseni naj bi odprli tudi dolgo pričakovano kočevsko progo. Minister za infrastrukturo **Jernej Vrtovec** je že večkrat izjavil, da je treba naložbe nadaljevati z večjim zagonom kot doslej. »Epidemija je priložnost za pospešitev postopkov umeščanja objektov v prostor in pridobivanja okoljevarstvenih ter gradbenih dovoljenj«, pravi Vrtovec. Napovedal je tudi namenska sredstva za gradnjo železniške infrastrukture, da bomo lahko sledili ciljem evropskega zelenega dogovora.

Na urnik se bo zdaj končno uvrstila tudi druga faza prenove gorenjske proge (od Kranja do Jesenic), ki je lani izpadla iz načrtov, zdaj pa so za ta odsek našli 25 milijonov evrov v podnebnem skladu, preostanek denarja bodo pripeljali v projekt pozneje. Skupna vrednost prenove proge Kranj–Jesenice je približno sto milijonov evrov, dela naj bi se končala leta 2023. Do takrat naj bi vrisali tudi traso za drugi tir do Jesenic. Razmeroma hitro pa bi lahko zagnali prenovo proge Divača–Ljubljana, saj je pripravljenih za 200 do 300 milijonov evrov projektov, na DRSI bi lahko takoj šli v razpise za izbiro izvajalcev.

Foto: Aleš Beno

Za letos so potrjeni projekti za drugo cev predora Karavanke, drugi tir Divača–Koper in prenova Gorenjske proge. Denar za te projekte je že odobren in je v proračunu za leto 2020.

Kje smo z regionalnimi progami?

DRSI ima v teku tudi skoraj 80 projektov na cestah, gre za manjše preнове v vrednosti pet do osem milijonov evrov, ki pa so pomembne za lokalna gradbena podjetja. Za zdaj je glavna uganka, kdaj bodo prišle na vrsto nadgradnje regionalnih prog, ki so pogoj za izboljšave potniškega prometa v okolici Ljubljane – med njimi so denimo proge proti Kamniku, Kranju, Grosuplju. Ti projekti še vedno niso pripravljeni, enako velja za železniško vozlišče Ljubljana. Železniško vozlišče Ljubljana, kamor sodi morebitna poglobitev ali obvoznica za tovorni projekt, je več milijard evrov vredna naložba, ki bi lahko bila eden izmed projektov za okrevanje po krizi, vendar se prostorske priprave še sploh niso začele.

Foto: Jure Makovec

DRSI ima v teku tudi skoraj 80 projektov na cestah, gre za manjše prenovе v vrednosti pet do osem milijonov evrov, ki pa so pomembne za lokalna gradbena podjetja.

Predlogi strateškega sveta za investicije in **gradbeništvo**

Pri strateškem svetu za investicije in **gradbeništvo**, ki deluje pri **GZS**, ugotavljajo, da je obseg načrtovanih naložb v letu 2020 vsaj za 200 milijonov evrov manjši od prvotno predvidenega. »Nemčija bo letos kljub pandemiji povečala naložbe za dva do tri odstotke glede na leto 2019, zato bi morali tudi v Sloveniji povečati javne naložbe za blažitev učinkov pandemije. Trenutne načrte bi morali povečati za več sto milijonov evrov,« pravi **Slovenko Henigman**, predsednik strateškega sveta za investicije in **gradbeništvo**. Zato poleg načrtovanih projektov predlagajo več dodatnih.

»Nemčija bo letos povečala naložbe za dva do tri odstotke glede na lani, zato bi morali tudi v Sloveniji povečati javne naložbe za blažitev učinkov epidemije. Trenutne načrte bi morali povečati za več sto milijonov evrov,« pravi Slovenko Henigman, predsednik strateškega sveta za naložbe in **gradbeništvo** pri GZS.

- Naložbe v preplastitve vozišč na avtocestah in državnih cestah pri Darsu in Direkciji za infrastrukturo. To je mogoče hitro pripraviti, razpisati in izvesti. Zaradi znižane cene bitumna bi lahko bile cene konkurenčne.
- Lani smo v državne ceste vložili za 70 milijonov evrov manj (30 odstotkov manj), kar je bil odstop od zlatega investicijskega pravila za obdobje 2018–2023. Ker je bil del projektov že pripravljen, se lahko hitro naredijo izvedbeni načrti.
- Izvesti je mogoče vzdrževalna dela na področju vodotokov in naložbe v vodno infrastrukturo. Pripravljeni so načrti za namakalne sisteme, regulacije in melioracije.
- Vlaganja v energetska in trdnostna sanacija stavb, ki so v lasti države, naročnik bi bil ministrstvo za javno upravo.
- Gradnja stanovanj za zasebne in javne investitorje. S tem bi mladim omogočili, da se postavijo na noge, hkrati pa bi razvili trg neprofitnih najemniških stanovanj.
- Gradnja domov za ostarele je v Sloveniji povsem zastala, kar je glede na staranje prebivalstva nerazumljivo in tudi nedopustno.
- Zasebna vlaganja v industriji in turizmu: pri številnih projektih se izredno počasi izdajajo dovoljenja. Ker bodo zasebni investitorji zelo previdni pri zagonu ali nadaljevanju naložb, predlagajo dodatne spodbude v letih 2020 in 2021 (s povečevanjem davčne olajšave s 40 na 60 odstotkov naložbe in da se v davčno olajšavo štejejo tudi naložbe v hale in proizvodne obrate ter podobno).

Za pospešitev vseh projektov je treba debirokratizirati državo, veliko hitreje izdajati okoljska in gradbena dovoljenja ter veliko bolj učinkovito oddajati dela vsem v verigi: projektantom, inženiringom, inštitutom in gradbenim izvajalcem, pravijo pri strateškem svetu za naložbe in **gradbeništvo**.

Sto milijonov evrov na leto za energetske prenovne stavb

Foto: Iza Petek Funduk

Energetska prenova stavb bi lahko dosegla okoli sto milijonov evrov na leto, od tega bi prenova stavb javnega sektorja pomenila polovico.

V energetiki je največja priložnost za krepitev gospodarske aktivnosti v energetske prenovi stavb. Vrednost takšnih del bi lahko dosegla okoli sto milijonov evrov na leto, od tega bi prenova stavb javnega sektorja pomenila polovico. Sredstev za spodbude takšnih prenov je dovolj, ozko grlo pa je bilo zadnja leta pomanjkanje usposobljenih izvajalcev. Če bi nastal zastoj pri drugih infrastrukturnih naložbah, bi se lahko izvajalci vsaj deloma preusmerili v energetske prenovne stavb.

Hidroelektrarne, omrežje, trajnostna mobilnost

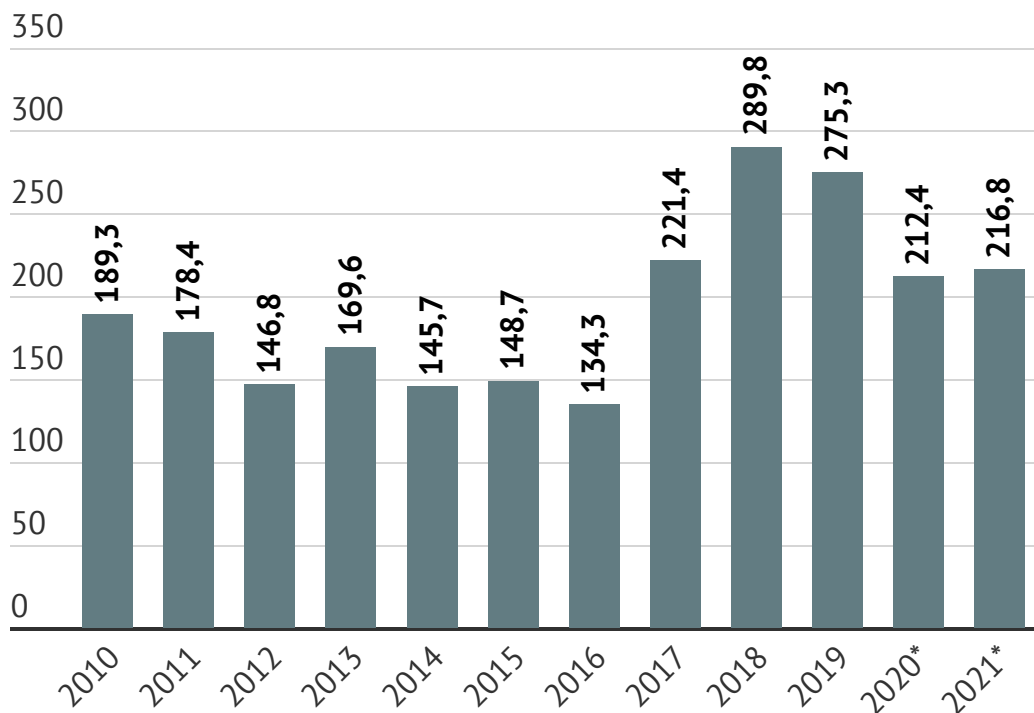
Energetski projekt, ki bi pripomogel h gospodarski rasti, bi bil začetek gradnje hidroelektrarne Mokrice. Veliko večino del in opreme za hidroelektrarne namreč zagotovijo domača podjetja. Vendar pa je projekt zastal zaradi odločitve upravnega sodišča, ki je zahtevalo vnovično izdelavo presoje vplivov na okolje. Kdaj ga bodo zagnali, niso natančno napovedali, v Nacionalnem energetske in podnebne načrtu pa je predvideno, da bo hidroelektrarna končana do leta 2025. Naložba v **HE Mokrice** je bila ocenjena na 181 milijonov evrov, vendar utegnejo zamude stroške zvišati.

Elektroenergetske družbe sicer načrtujejo za letos naložbe v krepitev omrežja, predvsem v daljnovode in transformatorske postaje, in v projekte pametnega omrežja.

Koliko smo v zadnjih letih vlagali ...

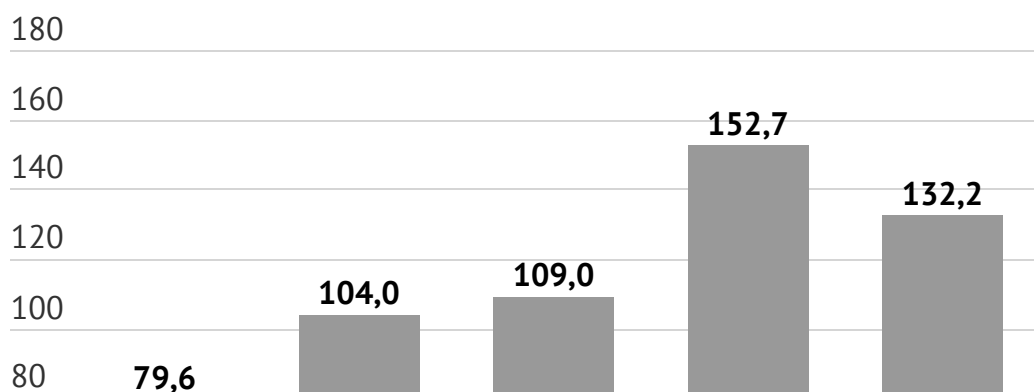
(po letih, v milijonih evrov)

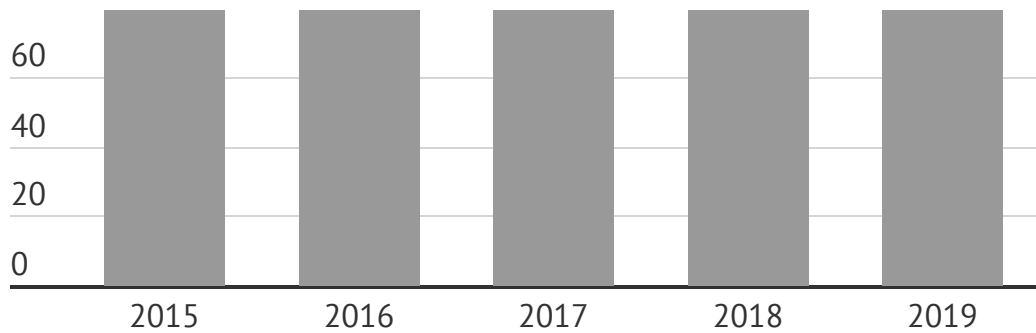
... v glavne in regionalne ceste ...

Op.: * - napoved; Vir: Direkcija RS za infrastrukturo

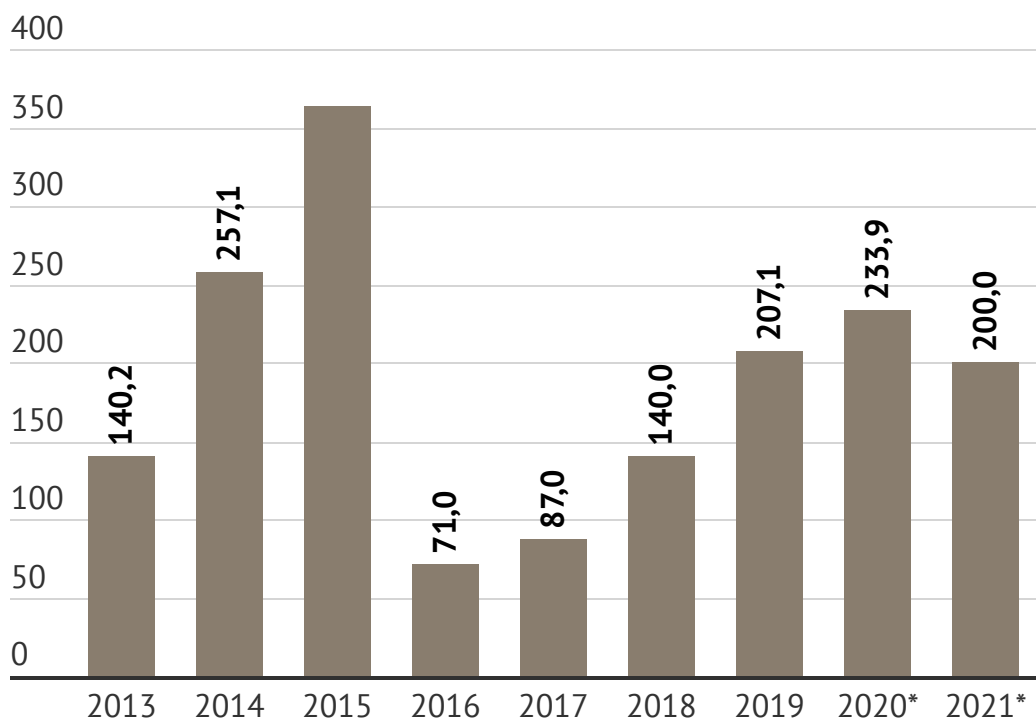
... koliko v avtoceste in hitre ceste ...

Vir: Dars

... in koliko v železnice

Op.: * - napoved; Vir: Direkcija RS za infrastrukturo

Pri plinski infrastrukturi bo največja naložba v prenosni plinovod od Vodice do ljubljanske Termoelektrarne Toplarne. Izpeljala jo bo družba **Plinovodi**, ki za letošnje načrtuje skupaj za 20 milijonov evrov investicij. Plinovod potrebujejo zaradi zamenjave dveh premogovnih kotlov s plinskimi v Termoelektrarni Toplarni. V pogajanjih so se dogovorili za ceno plinskih kotlov 123 milijonov evrov.

Z energetiko so povezane tudi številne naložbe, ki jih spodbujajo z nepovratnimi sredstvi in ugodnimi posojili. Med njimi so naložbe v trajnostno mobilnost, na primer v e-polnilnice, v postavitve sončnih elektrarn, zamenjavo kotlovnice in grelnikov na fosilna goriva, v pametna mesta in druge. Takšne naložbe so sicer z narodnogospodarskega vidika majhne, vendar lahko veliko število prinese opazne učinke.

Več iz teme:

[koronavirus >](#) | [NALOŽBE >](#) | [infrastruktura >](#) | [energetika >](#) | [železnice >](#) |
[ceste >](#) | [ekologija >](#) | [Matej Lahovnik >](#) | [Marko Jaklič >](#) | [IJS >](#) | [SNG >](#) |
[Jože P. Damijan >](#) | [Družba za avtoceste v... >](#) | [Jernej Vrtovec >](#) |

FINANCE WIKI

Vsi ukrepi za boj proti gospodarskim posledicam koronavirusa na enem mestu. Vstopite v Finance Wiki:

- [Pomoči za podjetja](#)
- [Pomoči za espeje](#)
- [Začasno čakanje na delo doma in povračilo nadomestila plač](#)

Zbirke pomoči sproti posodabljam.

Velikih ljubljanskih projektov virus ni ustavil

Naložbe Na željo izvajalcev na mestnih gradbiščih v zmanjšanem obsegu nadaljujejo z deli

LJUBLJANA – Na skoraj vseh občinskih gradbiščih se kljub epidemiji in na željo izvajalcev dela nadaljujejo, a v zmanjšanem obsegu, pravijo na občini in dodajajo, da se razmere ves čas spremljajo. Na gradbiščih Galerije Cukrarna, Vile Zlatica in zavetišča Gmajnice je menda živahno, čeprav redki mimoidoči tega pogosto niti ne opazijo. Nemoteno pa poteka tudi gradnja stanovanjske soseske Novo Brdo.

ALEŠ STERGAR

Pogodbeni roki na gradbiščih, ki delujejo v omejenem obsegu, se bodo zaradi nastalih razmer predvidoma podaljšali. Obnova, pravzaprav novogradnja, saj bo od stare Cukrarne ostal le utrjen zunanji obod, se je začela 10. oktobra 2018, zaključek prenove pa je bil načrtovan v približno dveh letih, predvidoma leta 2021. Izbrani izvajalec Strabag je takoj začel z zabijanjem pilotov in zemljskimi deli, januarja lani jih niti sneg ni ustavil, tako da so februarja in marca lahko montirali varovalno konstrukcijo, postavili lovilne odre in začeli rušiti streho. To delo so aprila končali, tako da so začeli rušiti notranje stene in plošče.

Sredi lanskega leta so se rušitvena dela s postavitvijo drugega žerjava pospešila, v delavnici je bila pripravljena jeklena strešna konstrukcija, ki so jo poleti namestili; ko so avgusta končali z rušitvenimi deli v notranjosti, so Cukrarno začeli utrjevati. Novembra so zabetonirali prvo od enajstih kampad (beton z dodatkom kamenja, ki zapolni prostor med steno podpornega zidu in obstoječim zidom) nove kleti, februarja in marca letos pa so izkopavali konglomerat za kletno etažo, izvajali druga gradbena dela, galerija pa je začela dobivati končno podobo.

Od tovarne do vojašnice

MOL nekdanjo tovarno sladkorja, ki je v minulih časih služila različnim namenom, od ubornih stanovanjskih – spomnimo se predstavnikov slovenske moderne – do vojaških in industrijskih, s prenovo

spreminja v Galerijo Cukrarna. Mesto bo ob zaključku več kot 23 milijonov evrov vrednega projekta (z DDV) pridobilo največji razstveni prostor, primeren tudi za velike in zahtevne razstave, in prostor za kulturno-umetniške in izobraževalne dogodke. Evropski sklad za regionalni razvoj sofinancira projekt iz mehanizma Celostnih teritorialnih naložb, ki je namenjen odpravi degradacije in revitalizaciji urbane prostora, z največ 10,7 milijona evrov, sofinancerski delež državne proračuna bo največ 2,6 milijona evrov, predvideni prispevek občine pa bo znašal 9,7 milijona evrov.

Hribarjeva vila Zlatica

Za upravljalca Galerije Cukrarna je predvidena mestna ustanova Muzeji in galerije mesta Ljubljana (MGML), ki upravlja tudi Vilo Zlatica, kjer bo svoj program izvajala v sodelovanju Forumom slovanskih kultur (FSK). Hribarjeva Vila Zlatica bo skupaj z vrtom v celoti prenovljena za okoli 1,9 milijona evrov. Poleg prostorov za občasne razstave bodo v obnovljeni rožnodolski vili v prvem nadstropju in na podstrešju ambientalna razstava, opremljena z izvornim ohranjenim pohištvo in predmeti iz Vile Zlaticice, ter razstave, ki se navezujejo na življenje in delo župana Ivana Hribarja in Ljubljane v obdobju od sredine 19. stoletja do sredine 20. stoletja (potres, obnova mesta po njem, zgodovina naravnih nesreč v Ljubljani, predstavitev začetka II. svetovne vojne v bunkerju, socialna zgodovina Ljubljane bo predstavljena na podstrešju); manjši del bo namenjen kot poklon dr. Zlatici Hribar.

Na občini predvidevajo, da bo letos zaključena druga faza zavetišča za zapuščene živali Gmajnice, ki je največja tovrstna ustanova v Sloveniji in kjer najde varno zavetje četrtna slovenskih zapuščenih živali. Vrednost projekta je ocenjena na 6,7 milijona evrov (z DDV). V prvi fazi, ki je bila zaključena decembra lani, so v prostorih nekdanje goveje farne, ki so bili leta 2002 preurejeni v zavetišče sistematične oskrbe zapuščenih psov in mačk, uredili novo sodobno do-

movanje za pse, nove prostore za upravo s predavalnico, prostore za prostovoljce ter servisne prostore.

Zavetišče Gmajnice

Zavetišče je bilo povečano s 1100 kvadratnih metrov na 2200 površinskih metrov, zaključek druge faze, ko naj bi skupna površina znašala 3500 kvadratnih metrov, pa je bil predviden do začetka poletja. Trenutne zmogljivosti novega zavetišča so po končani prvi fazi 24 bivalnih prostorov za 72 psov, po dokončanju druge faze pa bo v zavetišču 47 bivalnih prostorov za največ 120 psov. Tudi prostora za mačke bo bistveno več, namesto trenutnih 46 podstandardnih bivalnih prostorov bo na voljo 64 dvojnih bivalnih prostorov, tako da bodo nove zmogljivosti omogočale namestitev več kot 200 zapuščenih mačk. Novi objekti zavetišča so zasnovani sektorsko, kar omogoča veliko prilagodljivost zaradi sezonskih nihanj v številu in strukturi živali, pa tudi preprečevanje širjenja kužnih bolezni, saj lahko začasno zaprejo le sektor, kjer bolezen izbruhne, in ne celotnega zavetišča.

Mestni javni stanovanjski sklad pa je z ocenjenimi 18 milijoni evrov sofinancer 45-milijonskega projekta stanovanjskih blokov na Novem Brdu. Sodobna stanovanjska soseska s 174 javnimi najemnimi stanovanji naj bi bila zgrajena prihodnje leto.

Vila Zlatica z razstavo o življenju in delu župana Ivana Hribarja in Ljubljane.

Z Galerijo Cukrarna bo mesto pridobilo največji razstveni prostor.

Za pasjim zavetiščem na Gmajnici še posodobitev prostorov za mačke.

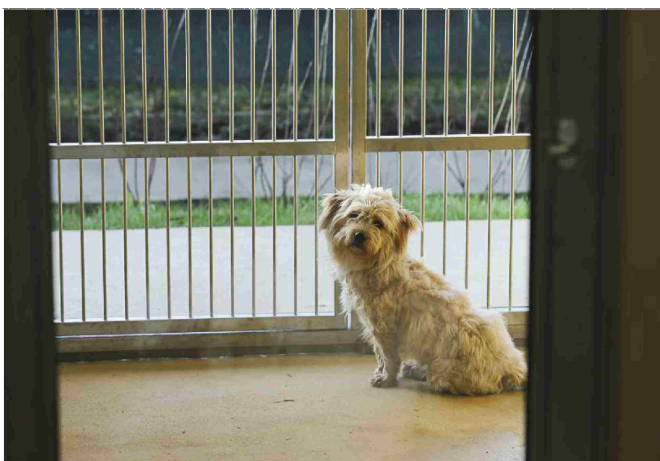
23 milijonov evrov znaša vrednost obnove Cukrarne

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Obnovo Kukarne sofinancira EU iz sredstev za revitalizacijo urbanih okolij. FOTO UROŠ HOČEVAR

Zavetišče Gmajnice bo v drugi fazi urejanja dobilo sodobne prostore za 120 zapuščenih psov in več kot 200 mačk.

FOTO JOŽE ŠIMKODNIK

Statistika Februarja večja vrednost opravljenih gradbenih del

V Sloveniji je bila vrednost februarja opravljenih gradbenih del **6,8 odstotka večja od vrednosti gradbenih del, opravljenih januarja.** Vrednost je rasla drugi mesec zapored. V primerjavi s februarjem lani je bila večja za 8,9 odstotka, je včeraj sporočil statistični urad. **G. R.**

TUJI DELAVCI

Brez dela naj bi jih ostala več kot četrtnina

◉ **Nadaljevanje s strani 1**

Uspešno soočenje z epidemijo je dobra reklama

Medtem ko sindikati opozarjajo, da bo odpuščene delavce iz držav nekdanje Jugoslavije težko znova dobiti nazaj, pa Prah ni tako pesimističen. »Po moji oceni bo v prvem obdobju po ponovnem zagonu dejavnosti celo lažje priti do ustreznega kadra. Tisti, ki so delali v Italiji, Švici, Franciji, tudi Avstriji, kjer so številke glede pandemije popolnoma drugačne kot v Sloveniji, bodo nemara želeli delati bližje domu. Mogoče pa sta to priložnost in pozitivna reklama za Slovenijo kot karierno destinacijo, v kateri se lahko izpostavimo kot urejena, varna, zdravstveno nadstandardna država,« pravi Prah.

V Savi Turizmu, največjem slovenskem turističnem podjetju, v katerem naj bi po navedbah sindikatov tujim delavcem vsiljevali razne nepoštenne dogovore o sporazumni prekinitvi odpovedi delovnega razmerja, zagotavljajo, da je kljub težki situaciji število zaposlenih ostalo približno enako kot pred epidemijo. Od okoli 1240 zaposlenih so jih 90 odstotkov poslali na čakanje na delo, z devetimi zaposlenimi za določen čas pa je bil sklenjen sporazum o prekinitvi delovnega razmerja. V Savi Turizmu ocenjujejo, da bo okrepanje v turistični panogi postopno in dolgotrajno, temu ustrezno pa bo tudi morebitno dodatno zaposlovanje.

Ministrstvo za delo gleda širšo sliko

Na ministrstvu za delo pravijo, da se postopki zaposlovanja tujih delavcev v času izbruha novega koronavirusa niso spremenili. Spremenilo se

je zgolj dejstvo, da morajo ti delavci, ko pridejo v Slovenijo, v sedemdnevno karanteno, ki jim jo mora zagotoviti delodajalec.

Kot poudarjajo, želijo ohraniti »čim večjo aktivnost obstoječih akterjev na trgu dela«, posledice, ki so nastale zaradi epidemije, pa reševati usklajeno in uravnoteženo ter gledati »celotno sliko«. V tem smislu vidi jo »pomembno razliko« med prepovedjo prihoda 200 sezonskih delavcev iz Romunije za 90-dnevno delo na hmeljiščih iz zdravstvenih razlogov in hrvaškimi delavci v obmejnih krajih, ki so že več let ali celo desetletij redno zaposleni na slovenski strani in jim to delo predstavlja vir preživetja in socialne zaščite.

Ob tem dodajajo, da je na poziv ministrstva za kmetijstvo interes za sezonsko delo izkazalo že skoraj 300 ljudi, med njimi študentje, delavci na čakanju, brezposelni, upokojenci, družine, samozaposleni pa tudi zaposleni, ki bi želeli zgolj pomagati.

Hrvaški dnevni migranti v 14-dnevno karanteno

Čeprav se vlada trudi olajšati prihod dnevnih migrantov s Hrvaškega v Slovenijo, pa ji to po besedah Maje Čibej, izvršne direktorice Beti Metlika, doslej še ni uspelo. »Dnevne migracije še vedno niso možne. Na Hrvaškem namreč še naprej velja ukrep o 14-dnevni karanteni za osebe z rizičnih območij, kamor poleg kitajske province Hubei z Wuhanom, Italije, Irana ... uvrščajo tudi Belo krajino in Dolenjsko. Situacija, ki traja že dober mesec dni, postaja nevdržna,« opozarja direktorica podjetja, v katerem je med 165 zaposlenimi kar 52 hrvaških delavcev. Tem delavcem so sicer ponudili plačano biva-

nje v Sloveniji, a se večina za to ni odločila, ker imajo na Hrvaškem družine, kmetije, skrbijo za nemočne starše ali otroke in podobno.

Odsotnim delavcem so za marec izplačali nadomestilo iz naslova »višje sile« v višini vsaj 940 evrov bruto, za katerega pa se bojijo, da bo ostal njihov strošek. Po dobrem prvem četrtletju jih je velik upad naročil namreč doletel šele v tem mesecu, prve ocene pa kažejo, da ne bodo dosegli kriterija o 20-odstotnem upadu prodaje v letošnjem prvem polletju glede na enako lansko obdobje. »Po naši oceni ta kriterij za izvoznike, sploh tiste, ki izvažamo v zelo različne države, sploh ni ustrezen. Dodatno pa ni smiseln v primeru velikega števila odsotnih zaradi višje sile. Podjetja, ki imamo naročila, moramo namreč odsotnemu delavcu dati nadomestilo, hkrati pa namesto nje ga zaposliti novo osebo ali prerazporejati delovni čas, kar pomeni tako rekoč dvojni strošek. Naše razmere so se z megakoronazakonom v bistvu še poslabšale,« je kritična Čibejeva.

Na Dolenjskem in v Beli krajini je skupno zaposlenih 650 delavcev, ki na delo dnevno prihajajo s Hrvaškega. Največ jih je v Metliki, kjer jih je zaposlenih 292, v Črnomlju jih je 140, v Novem mestu je 174 zaposlenih in v Trebnjem 27. V Novem mestu gre v glavnem za zaposlene v tovarni Revoz, v Metliki za podjetja Beti, Kolpa, Komet, KZ Metlika in manjše družbe, v Črnomlju pa je največ delavcev s hrvaške strani meje zaposlenih v Adria domu in Akrapoviču. ✕

Igor Dernovšek

Gradbeništvo naj bi pospešilo gospodarsko rast

Minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec napoveduje, da bo **gradbeništvo** po koncu epidemije pospešilo gospodarsko rast. »**Gradbeništvo** je zelo močan multiplikator. Zato se zavzemam za to, da bi čim prej zagнали infrastrukturne projekte, ki so pripravljeni,« je v torek povedal Vrtovec. Še zlasti ga veseli, da se pospešeno izvajajo dela na avtocestnem križu, katerih naj bi bilo za polovico več kot v enakem obdobju lani. »To

je prvovrstna priložnost, da zdaj, ko je karantena in so avtoceste prazne, prikrajšamo ljudem dolge kolone v poletnih mesecih in opravimo dela,« je dejal Vrtovec in napovedal, da se bo obnova predora Golovec namesto poleti začela že konec aprila. Direkciji RS za infrastrukturo (DRSI) je poslal poziv tudi za obnovo državnih cest, v čim krajšem času pa pričakuje tudi gradnjo južnega dela tretje razvojne osi.

Po najbolj optimističnih napovedih naj bi stanje v gostinstvu in turizmu iz leta 2019 ponovno dosegli šele leta 2022.

Bojan Velikonja DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

B.K./STA

Gantar o rahljanju po vzoru Avstrije, a bolj počasi in še bolj previdno

0	15. Apr 2020, 21:23	
Deli na:		Facebook
Twitter		

Minister za zdravje Tomaž Gantar v povezavi z opuščanjem omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v **gradbeništvu** in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače.

Minister za zdravje Tomaž Gantar.

V Sloveniji spremljajo dogajanje v drugih državah in iščejo možnosti za mehčanje tistih ukrepov, pri katerih je tveganje za ponoven izbruh večjega števila okuženih manjši, tudi na podlagi izkušenj sosednjih držav, je izpostavil minister v telefonskem pogovoru s slovenskimi dopisniki v Bruslju po videokonferenčnem zasedanju ministrov EU za zdravje.

Povedal je, da so že sprejeli odlok, s katerim so omogočili nenujne posege in postopke v zdravstvenih ustanovah, ki so jih v začetku epidemije z namenom reorganizacije zdravstvene službe začasno prekinili in omejili vse delo na nujne primere.

V službi obvezna zaščitna oprema

Naslednji paket, ki je predviden, so po ministrovih besedah v prejšnjih dneh usklajevali z Nacionalnim inštitutom za zdravje in strokovno skupino ministrstva za zdravje, danes pa s predstavniki gospodarstva in obrtne zbornice.

Pri tem so postavili v ospredje odgovornost delodajalcev in zaposlenih, ki morajo poskrbeti za ustrezno varnost in organizacijo dela s ciljem preprečitve prenosa okužbe na delovnem mestu, pri

čemer bo obvezna uporaba zaščitne opreme.

Najprej se bodo odprle manjše trgovine

Med ukrepi je minister izpostavil odpiranje trgovin z do 400 kvadratnimi metri po vzoru Avstrije, možnost tehničnih pregledov in delo na področju **gradbeništva**. V primeru kršitve varnostnih pravil bo mogoče posamezno trgovino ponovno zapreti, je izpostavil.

Javni promet bo še vedno stal, tudi šole bodo ostale zaprte

Za zdaj se po Gantarjevih besedah niso odločili za sproščanje javnega transporta ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet. Bodo pa delno naredili korak naprej tudi pri omejitvi gibanja na občino, in sicer bo lahko posameznik z nepremičnino v drugi občini dostopal do nje.

To je prvi korak, sedaj bodo počakali dobra dva tedna in nato sprejeli nadaljnje odločitve - bodisi korak nazaj, če bo potrebno zaradi poslabšanja položaja, ali pa o dodatnem rahljanju izrednih ukrepov, je pojasnil minister.

Na daljši rok bomo živeli drugače

O odpravljanju ukrepov na mejah je Gantar dejal, da morajo biti za takšno odločitev epidemiološke razmere v sosednjih državah primerljive in morajo države delovati usklajeno, saj je le tako mogoče preprečiti ponoven izbruh.

Gantar sicer izpostavlja željo, da bi vse države uspešno obvladale epidemijo in da bo mogoče vzpostaviti normalno delovanje, a obenem opozarja, da bomo na daljši rok živeli drugače.

"Epidemija bo pustila sled na vseh nas. Še zelo dolgo bomo uporabljali zaščitna sredstva, se izogibali tesnejšim stikom in to bo postal del našega vsakdana in nove realnosti. Verjamem, da bomo ob upoštevanju vsega tega lahko tudi naprej normalno živeli in delali," je sklenil minister.

POSTOJNA • Na gradbiščih kljub koronavirusu delo poteka naprej, a je nekoliko oteženo

Poslovalo se je še zadnje semaforizirano križišče

Z aprilom je stekla gradnja dolgo načrtovanega krožišča med glavnima vpadnicami v Postojno, ki bo eden največjih letošnjih projektov v občini, večinsko pa ga financira direkcija za infrastrukturo. Brez večjih težav se nadaljujejo tudi ostale že začete naložbe, stekla je tudi širitev pokopališča.

• **VERONIKA R. ŽENKO**

Tudi popolne zapore

Začetek gradnje krožišča je bil sprva predviden že februarja, a se je zavleklo, kar pa je, kot opaza postojnski župan **Igor Marentič**, sreča v nesreči, saj zaradi trenutne situacije sicer neizogibne gneče in večjih zastojev na cestah, kljub zaporam, ni.

Projekt vodi direkcija za infrastrukturo, ki je tudi večinski sofinancer skoraj 1,2 milijona evrov vredne naložbe. Kot pojasnjujejo na direkciji, so se dela na terenu začela takoj po uvedbi izvajalca v delo in pridobitvi potrebnih dovoljenj za zaporo ceste.

Zaradi del promet trenutno poteka kot nesemaforizirano klasično "T" križišče s popolno zaporo kraka od križišča proti Postojnski jami in z obvozom preko središča Postojne. Kot napovedujejo na direkciji, bodo nato približno en mesec popolnoma zaprti še ostali kraki, obvoz pa bo urejen po Industrijski cesti med križiščem pri Petrolu in sedanjim krožnim križiščem na Tržaški cesti proti Razdrtemu.

Rok za dokončanje, ki je bil po prvotnem načrtu predviden junija, pa bo odvisen od razmer. "Če bodo

delali na polno, bodo verjetno ravno tako lahko končali še pred glavno turistično sezono. Sicer pa bodo, če bo poletna sezona sploh stekla, morali začasno prekiniti delo," ocenjuje postojnski župan.

Na gradbišču tudi varnostni inženir

V zvezi z organizacijo dela pa na direkciji pravijo, da so od razglasitve epidemije dela na gradbiščih, kjer so sami investitor, delno otežena, a ne v večji meri. "V vse procese na gradbišču so dosledno vključeni varnostni inženirji, ki preverjajo, ali so vsi izvedeni ukrepi v skladu z zakonodajo s področja zdravja in varstva pri delu. V skladu s tem so bili dopolnjeni tudi načrti za varnost in zdravje pri delu na gradbišču."

Tudi v podjetju CPK, ki je izvajalec, pravijo, da bodo na gradbišču ukrepali skladno z varnostnim načrtom in ostalimi navodili. "Dodatni ukrep je, da bo na gradbišče prihajal koordinator za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih in glede na situacijo oziroma razmere podajal konkretne ukrepe."

Župan pravi, da se kljub omejitvam zaradi koronavirusa skoraj nemoteno izvajajo tudi ostali projekti. Stekla je širitev pokopališča, zaključila se je preplastitev cest na Volaričevi in Erazmovi ulici ter Cesti na Kremenco, kjer je potekala ob-

1,17

milijona evrov bo stalo novo krožišče; direkcija bo prispevala 886.000 evrov, dobrih 280.000 evrov pa postojnska občina

nova vodovoda, v Hraščah gradijo komunalno infrastrukturo, ki bo dokončana letos, na Kosovelovi ulici se je pravkar končala gradnja podpornega zidu, skoraj po načrtu potekajo tudi dela na prizidku OŠ Antona Globočnika, kjer je glavni izvajalec Kolektor Koling. "Nekaj težav je bilo z dobavo materiala, ker prihaja v glavnem iz Italije, a so se rešile. Zapleta se še z dobavo opreme kuhinje italijanskega proizvajalca, kjer bi lahko prišlo do zamika dobave," pravi župan.

"Na delo se skupaj vozi največ pet oseb in še to le v primeru, da tudi živijo skupaj. Sicer pa spodbujamo individualni prevoz. Delo je organizirano tako, da je razdalja med zaposlenimi najmanj 1,5 metra. Vsem delovnišcem zagotavljamo razkužila, mila in zaščitne maske. Uvedli smo dostavo malice na delovišča," pa glede ukrepov na svojih gradbiščih pravijo v Kolektorju. •

Gradbena panoga v negotovosti

V CPK trenutno že beležijo upad dela. "Skrbi pa nas, kakšen bo vpliv zmanjšane obsega sredstev države iz naslova vzdrževanja in obnove cest v primeru daljšega časovnega obdobja, saj smo ne le CPK, temveč celotna panoga v negotovem položaju ravno v času največje gradbene sezone." K nadaljevanju gradbenih del povesod, kjer je to možno, so investitorje (in izvajalce) že pozvali v Zbornici **gradbeništvu** in industrije gradbenega materiala pri GZS, saj bo varno delujoče **gradbeništvu** pomemben blažilec globoke gospodarske krize. Pavšalno zapiranje gradbišč bi namreč lahko vodilo v množično odpuščenje in posledično propadanje podjetij.

Koronavirus spreminja pravila igre v kmetijstvu

Spreminjajo se distribucijski kanali, potrebujemo več znanja in novih tehnologij, bolj življenjske predpise in podjetno naravnane pridelovalce hrane

BLAŽ GERMŠEK*
finance@finance

Vsi večji sistemi, kot so borze, podjetja in skladišča, ki trgujejo s svežo zelenjavo, se v teh dneh srečujejo z izjemnim pritiskom in povečanim obsegom dela, čeprav so v večini držav EU zaprli šole, vrtce, gostilne, menze, ulične prodajalne ... To bo občutno spremenilo distribucijske kanale, saj zdaj ljudje kuhajo doma.

Vse vlade tako kot naša spodbujajo nakupe lokalno pridelanega svežega sadja in zelenjave, zato se kmetje in kmetijska podjetja soočajo s povečanim povpraševanjem. Mogoče bodo ljudje v tem času tudi doumeli, da je lokalno pridelana hrana v resnici bolj okusna kot uvožena. To lahko pripelje do dolgoročnih sprememb, ki bodo vztrajale tudi po koronakrizi.

Pridelujte, kar se splača

Z vidika kmetij, kmetijskih podjetij in drugih pridelovalcev hrane ta kriza dejansko zrcali vse, o čemer pišem v večini objav na svojem blogu od decembra 2013. Prva in najpomembnejša je donosnost pridelave. Kriza bo srednjeročno pokazala, da je donosnost v kmetijstvu enako pomembna kot v preostalih panogah in da so projekti, ki so jih podprli z nacionalnimi in evropskimi sredstvi, čeprav so že v startu izkazovali slabo ali slabšo donosnost, obsojeni na propad ne glede na višino nepovratnih sredstev. Matematika je pač matematika in se je ne da prinesti okrog.

Roboti niso znanstvena fantastika

Po drugi strani pa se v teh časih že vidi potreba po robotizaciji kmetijske pridelave in smiselnosti vlaganja v projekte, ki delno ali popolnoma robotizirajo nekatere ali vse delovne procese. Ko sem leta 2015 začel govoriti o usmerjanju raziskovalnega denarja v robotizacijo kmetijstva in pisal projekte denimo za razvoj avtonomne škropilnice, mulčerja, robotizirane linije za pridelavo zelenjadnic, so se mi vsi, ki so odločali o financiranju projektov, smejali in govorili, da je to znanstvena fantastika, ki je ne bomo potrebovali vsaj še do leta 2080.

Če bi leta 2015 razpisali takšne projekte, bi danes že imeli delujoče popolnoma ali delno avtonomne robote, škropilnice, mulčerje, pridelovalne linije ... V tem trenutku bi bilo to za kmetijstvo izrazito dobrodošlo in potrebno.

Pomanjkanje delavcev je svetovna težava

Si predstavljate, da v večjem kmetijskem podjetju in širši okolici, na primer v več vaseh, zboli četrtnina ljudi, ki upravljajo kmetijske stroje? Kdo bo sejal koruzo, kdo bo škropil žita, kdo bo sadil krompir? Odgovor je preprost - nihče. Ena izmed največjih težav, ki jih je razglašila koronakriza, je ravno pomanjkanje delovne sile, ki je v kratkem ni mogoče nadomestiti. Vsi, ki se s kmetijstvom vsaj malo ukvarjamo, pa vemo, kaj se zgodi, če zamudimo optimalne roke za določena kmetijska opravila.

Kmetijstvo ni tovarna vijakov, kjer lahko proizvodnjo neodvisno od vremena ustaviš in znova zaženeš, ko si pri volji. Velika večina hrane se še vedno

prideluje na prostem in tukaj je pač pomembno, da v točno določenem obdobju narediš, kar je treba narediti, saj se zamujene ne da nadoknaditi.

Drugače je pri zelenjavi, kjer so stvari pri sodobnih gojitvenih sistemih, kot je gojenje v rastlinjakih, drugačne in manj odvisne od zunanjih dejavnikov, zlasti vremena.

Bi jedli uvoženo zelenjavo?

Odpiranje sodobnih, popolnoma avtomatiziranih in računalniško vodenih rastlinjakov v Sloveniji zavira zakonodaja, zlasti dolgotrajno pridobivanje vseh potrebnih papirjev. Neživljenjski sta tudi **gradbena zakonodaja** in klasifikacija rastlinjakov. Če so se politiki odločili, da pri nas ne želijo imeti rastlinjakov, ker kazijo krajino, tudi v redu, ampak potem naj zdaj ne jokajo in naj jedo zelenjavo iz Italije, iz katere je na police trgovin prihaja največ.

Več pridelati ob nižjih stroških

Kako naprej - to je pomembno vprašanje. Po moji oceni moramo začeti spodbujati kmetije in kmetijska podjetja k povečanju pridelave ob nižjih proizvodnih stroških. Kako to doseči? Z uvajanjem sodobnih, preverjenih novih tehnologij in orodij ter s precizno in sodobno kmetijsko mehanizacijo. Na državni ravni bomo morali začeti spodbujati investicije, ki povečujejo storilnost in znižujejo stroške pridelave, dodelave in predelave. To obenem zahteva večjo strokovnost in personalizacijo kmetijskega svetovanja, ki mora preiti na bistveno višjo in individualno raven. Spodbujanje profesionalnosti se sicer že

zdaj dogaja, saj kmetijsko ministrstvo to že počne, ampak bo to treba še pospešiti.

Znanje, boljše zakonodaja in več podjetnosti

Država lahko obstaja toliko časa, kolikor ima zalog hrane. Z realnim povečanjem samooskrbe se doslej nismo dovolj resno ukvarjali, a se bomo morali. Prav tako bomo morali spodbujati projekte za proizvodnjo velike količine zdrave in neoporečne hrane, to pa so projekti in tehnologije, ki so tehnološko na najvišji ravni, za kar je potrebno znanje. Ti projekti in tehnologije ne obremenjujejo okolja, je pa res, da zanje ne moreš pridobiti ekološkega certifikata! Kaj je pomembnejše, naj presodi vsak sam.

*Blaz Germšek je vodja centra za raziskave in poskusništvo v infrastrukturalnem centru Jablje Kmetijskega inštituta Slovenije ter pobudnik in programski vodja konference o novih tehnologijah v kmetijstvu pri Agrobiznisu.

12

TEMA Z NASLOVNICICE

Celostna analiza

Vpliv koronavirusa in recesije na trg nepremičnin

Marja Milič
marja.milic@finance.si

KARANTENA IN ZAMRTJE JAVNEGA ŽIVLJENJA ZARADI KORONAVIRUSA STA USTAVILA TAKO REKOČ VES SVET, TUDI TRG NEPREMIČNIN. ČE PRAV SE POČASI VRAČAMO V »NORMALNO« ŽIVLJENJE, SO PRED NAMI RAZBURKANI ČASI – KRČENJE GOSPODARSKE AKTIVNOSTI IN RECESIJA. ZATO SE POJAVLJA KUP VPRAŠANJ. SE BODO STANOVANJA POCENILA? ZA KOLIKO? SE SPLAČA Z NAKUPI POČAKATI? KAJ BO S PONUDBO NOVOGRADENJ? PA S STANOVANJI, KI SE ODDAJAJO TURISTOM? KAJ BO Z BANČNIMI POSOJILI? SE BODO MAKROBONITETNE OMEJITVE BANKE SLOVENIJE ODPRAVILE? POISKALI SMO ODGOVORE. CENE NEPREMIČNIN LAHKO V DRUGEM ČETRTLETJU LETOS V PRESTOLNICI UPADEJO ZA 16 DO 27 ODPSTOKOV. TO SMO UGOTAVLJALI NA PODLAGI RECESIJSKIH SCENARIJEV V, U IN L, KI SO JIH ZA NAS PRIPRAVILI ANALITIKI CAPITAL GENETICS A IN S KATERIMI LAHKO NAPOVEDUJEMO GIBANJA POVPREČNIH TRŽNIH CEN DO KONCA TEGA LETA V LJUBLJANI IN NA RAVNI DRŽAVE (BREZ PRESTOLNICE).

FOTO ILLUSTRACIJE: SHUTTERSTOCK

Frenutne razmere so negotove, zato je nujno, da se pripravimo na prihodnost na podlagi različnih scenarijev. Dejstvo je, da je recesija po napovedih makrostrokovnjakov neizogibna. Na Banki Slovenije so pripravili tri scenarije, od milejšega do bolj izrazitega krčenja BDP letos - vse od 6,2 do 16,1 odstotka. Za primerjavo dodajmo, da se je gospodarska aktivnost po tem kazalniku v letu 2009 zmanjšala za 7,5 odstotka.

Zaradi prepovedi opravljanja določenih dejavnosti zaradi preprečevanja stikov med ljudmi v drugem četrtletju lahko pričakujemo najbolj dramatičen četrtletni upad BDP v zgodovini. Odgovor na to, kako bo to vplivalo na naše življenje in finančno stanje v prihodnje, pa gre iskati v tem, kako globok bo prvi upad in koliko časa bo trajalo okrevanje gospodarske aktivnosti na ravni, ki smo jih bili vajeni pred pandemijo koronavirusa.

Številne v luči zaostrovanja skrbi, kaj se bo dogajalo na trgu nepremičnin. Bodo cene upadle? Za koliko? Se spleča nakupe prestaviti na jesen ali prihodnje leto? Kaj pa prodajo? Kaj bo s transakcijami? Bodo banke kreditirale? Kakšni bodo pogoji? Se bo gradilo? Kakšne bodo cene novogradenj? Vprašan je veliko in poiskali smo odgovore.

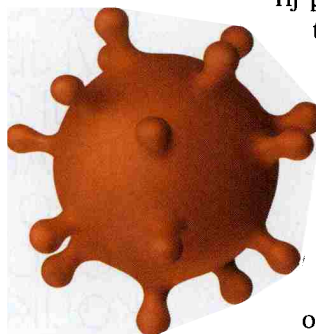
RECESIJSKI ABECEDNIK - V, U, L

Vsakič, ko stojimo pred neznanim, je dobro pripraviti različne scenarije - od najbolj optimističnega do najbolj pesimističnega. »Drugače ne gre, saj je trg zamrznjen, posli stojijo, širokih podatkov o gibanju cen v tem okolju ni, medtem ko je cenitve nepremičnin treba vseeno opraviti,« pravi Andraž Brilli, cenilec nepremičnin in partner v podjetju Capital Genetics, kjer je ekipa analitikov pripravila tri scenarije vpliva koronavirusa in recesije na trg nepremičnin. »V takšnih primerih, kot je ta, se je treba zateči k napovednim modelom, ki upoštevajo zgodovinska razmerja med dejavniki, ki imajo dobro pojasnjevalno moč za cene nepremičnin, ter k napovedim najbolj kredibilnih institucij v državi glede gibanja v tem letu,« pojasnjuje. Kot najpomembnejše vhodne podatke v napovednem modelu so upoštevali omenjeno scenarijsko analizo Banke Slovenije in gibanje obrestnih mer za stanovanjska posojila. Ime scenarijev so povezali s hitrostjo okrevanja gospodarstva po odpravi karantene in jih poimenovali po črkah, ki izražajo krivuljo okrevanja, in sicer scenariji V, U in L.

■ **Scenarij V:** Če se širjenje koronavirusa zajezi in izredni ukrepi odpravijo do konca maja 2020, lahko pričakujemo kratko trajanje recesije in hiter odboj, torej v obliki črke V. Gre seveda za najmanj dramatičen scenarij tudi za nepremičninski trg, saj se prvotni recesijski udarec omeji na kratko obdobje.

■ **Scenarij U:** Dodaten mesec ali dva izrednih razmer bi recesijo poglobila in povzročila kri-

vuljo, ki je bolj podobna raztegnjeni obliki črke U. Zanj je značilen globlji upad aktivnosti kot po scenariju V. Čas, ki bo potreben, da se gospodarska aktivnost vrne na prvotno raven, se podaljša v prihodnje leto. Ta scenarij pomeni nekoliko dlje časa trajajoč pritisk na cene nepremičnin, te pa bodo potrebovale več časa za okrevanje na raven pred šokom.

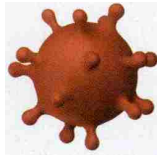
■ **Scenarij L:** Če bo izbruh trajal dlje in bo sledil drugi (zunanji) val okužb, bomo lahko pričali globoki dolgoročni recesiji v obliki črke L. V tem primeru je upad najgloblji. Bolj pomembno pa je, da se verige ustvarjanja dodane vrednosti le počasi zaganjajo, kar pomeni, da lahko okrevanje gospodarske aktivnosti traja precej dlje časa, nekatere panoge lahko za to potrebujejo tudi več let.

V Capital Geneticsu so za revijo Moje finance na podlagi prečiščenih podatkov javno dostopnih evidenc o transakcijah pripravili izračune gibanja povprečne tržne vrednosti kvadratnega metra rabljenih stanovanj po četrtletjih, vključno s prvim četrtletjem letos, za prestolnico in Slovenijo (brez Ljubljane) ter napovedali gibanje cen stanovanj do konca leta ob prej omenjenih scenarijih. Poglejmo podrobnosti.

Ljubljana: kaj se je dogajalo in kaj prihaja?

Povprečna cena kvadratnega metra rabljenih stanovanj se je v zadnjem četrtletju lani povzpela na skoraj 2.750 evrov, čeprav se je dramatična rast trga od sredine leta 2018 povsem umirila. Na drugi strani so se transakcije z novjšimi stanovanji v zadnjih letih v povprečju sklepale za okrog 3.300 evrov za kvadratni meter. Z omenjenimi ravnimi je trg dosegel in v primeru novejših gradenj tudi presegel cenovni rekord iz leta 2007.

Na trg, ki puhti od samozavesti

razvijalcev nepremičnin in frustracije kupcev glede dostopnosti stanovanj, je zdaj udarila koronakriza. Kako globoko lahko upadejo cene ob različnih scenarijih v drugem četrtletju in kje utegnejo končati tekoče leto glede na lani?

■ **SCENARIJ V (hitri odboj):** 12,6-odstotni upad povprečne cene

V drugem četrtletju letos se povprečna cena rabljenih stanovanj oblikuje pri 2.300 evrih za kvadrat. Sledita hitro okrevanje s povečanjem števila transakcij in uravnoteženje trga na višjih ravneh. Konec leta se povprečna cena rezidenčnih nepremičnin oblikuje pri 2.679 evrih. To je zgolj nekaj odstotkov pod ravnijo zadnjega lanskega četrtletja.

Verjetnost: Ob upoštevanju najverjetnejšega razpona tega scenarija ni izključena celo rahla rast. Verjame mo, da bi večina prodajalcev takšen scenarij z veseljem podpisala, vendar v tem trenutku se zdi zelo optimističen.

■ **SCENARIJ L (dramatičen upad in dolgo okrevanje):** 27,1-odstotni upad povprečne cene

Po tem scenariju se zgodi krč kup-

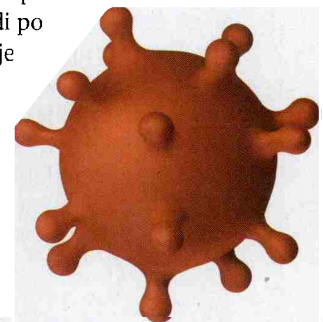
cev. Gospodarstvo se na različne ukrepe odzove precej pod pričakanji, plačilna nesposobnost se krepi, hkrati pa epidemija COVID-19 znova pokaže zobe. Povprečna tržna cena se v drugem četrtletju spusti za dobro četrtno. Transakcije se v takšnem okolju izvajajo le okrog meje dva tisoč evrov za kvadratni meter, vendar jih je izjemno malo. Sledita hitro okrevanje s povečanjem števila transakcij in uravnoteženje trga na višjih ravneh. Vseeno pa se povprečna cena rezidenčnih nepremičnin ustali pri 2.410 evrih, kar je dobrih 12 odstotkov pod ravnijo iz zadnjega četrtletja 2019. Razmere ostajajo negotove tudi glede napovedi za leto 2021.

Verjetnost: Na srečo lahko rečemo, da se ta scenarij trenutno ne zdi najverjetnejši, predvsem zaradi obvladovanja učinkov pandemije na zdravstvenem področju.

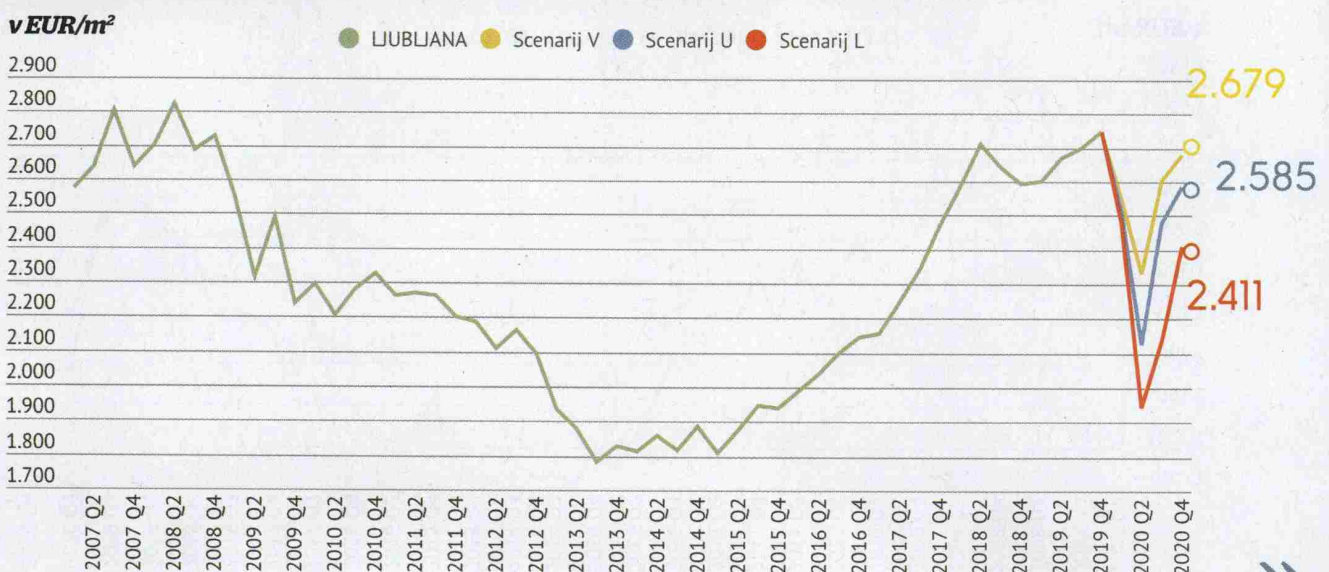
■ **SCENARIJ U (srednje globok upad in srednje dolgo okrevanje):** 20-odstotni upad povprečne cene

Povprečna cena se v drugem četrtletju lahko spusti za petino, na 2.126 evrov. Ker pa je predvideno okrevanje hitrejše kot pri scenariju L, se do konca leta vzpostavi ravnotežje pri višji povprečni ceni, in sicer 2.585 evrov. To je dobrih šest odstotkov nižje od povprečne cene v zadnjem četrtletju lani. Tudi po tem scenariju je zelo verjetno, da je tehtnica v letu 2021 nekoliko bolj nagnjena na stran kupcev in po ustalitvi cena ostaja na podobni ravni vse prihodnje leto.

Verjetnost: Ta scenarij se zdi nekoliko bolj verjeten.

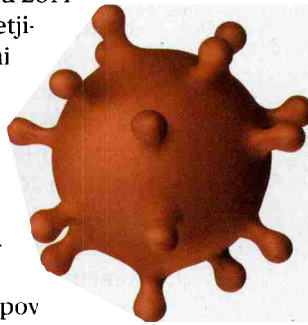
PRETEKLO GIBANJE TRŽNE CENE IN SCENARIJ ZA LETO 2020

Slovenija (brez Ljubljane): prvi udarec bo nekoliko milejši

Prvič v reviji predstavljamo tudi gibanje povprečne tržne cene rabljenih stanovanj za Slovenijo brez prestolnice. Tudi ta se je od dna prvega četrletja 2014 do zadnjega četrletja lani okrepila za tretjino, vendar z ravniyo okrog 1.400 evrov ni presegla ravni pred prejšnjo krizo. Delno je to razumljivo, če pogledamo demografska gibanja, kjer smo bili priča hitrejši rasti števila prebivalcev v prestolnici kot v državi nasploh. Ne glede na to pa bo imela gospodarska klofuta koronavirusa vpliv tudi na omenjeni del trga.

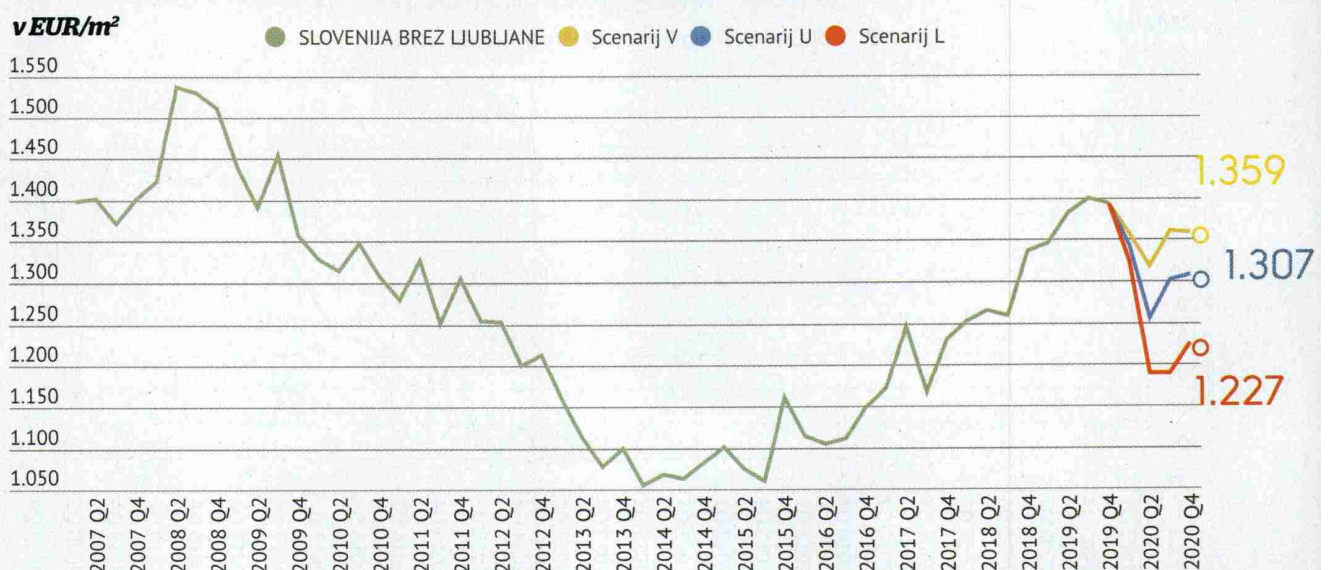
Po **SCENARIJU V** (hitri odboj) se lahko povprečna cena spusti za slabih pet odstotkov, hiter odboj pa privede povprečno ceno do 1.359 evrov, kar je zgolj dobra dva odstotka pod ravniyo iz zadnjega četrletja lani. Po **SCENARIJU L** (dramatičen upad in dolgo okrevanje) se povprečna cena spusti za okroglih 15 odstotkov, vendar pritisk traja do tretjega četrletja. Šibkejši odboj privede do okrevanja povprečne cene do ravni 1.227 evrov, 12 odstotkov pod ravniyo iz zadnjega četrletja lani. Po **SCENARIJU U** (srednje globok upad in srednje dolgo okrevanje) se povprečna cena spusti za dobrih devet odstotkov v drugem četrletju, odboj pa pripelje do okrevanja povprečne cene do ravni 1.307 evrov, okroglih šest odstotkov pod ravniyo iz zadnjega četrletja lani.

Kaj je še pričakovati

Poleg razumevanja splošnih gospodarskih okoliščin vsakega od scenarijev je treba vedeti, da je vsem scenarijem skupno to, da se največji pritisk na cene zgodi prav v drugem četrletju, ko gospodarske subjekte in trg dela varujejo intervencijski ukrepi države. »Za to četrletje se pričakuje, da se bo trg le počasi odpiral in bo število transakcij na zelo nizki ravni,« meni Andraž Brilli. Transakcije bodo v takšnem okolju potekale po precej nižjih cenah ali pa sploh ne bodo. »V našem modelu nakazujemo ceno, ni pa nujno, da bo sploh dovolj transakcij za normalen izračun povprečja,« opozarja Brilli. Pozneje se pričakuje, da se bo okolje izboljševalo z različnim tempom. Ko bo prvi pritisk izzvenel, se bo šele začelo cenovno pogajanje med motiviranimi prodajalci in kupci. Koliko se bo tehtnica prevesila v korist kupcev, je odvisno predvsem od scenarija, v katerem se bo znašlo gospodarstvo, kakšen bo dostop do financiranja za obe strani pogodbene mize.

PRETEKLO GIBANJE TRŽNE CENE IN SCENARIJ ZA LETO 2020

Ne glede na to je pričakovati, da naj bi se po vseh scenarijih v drugi polovici leta število transakcij povečalo, hkrati pa bi okrevanje gospodarstva pomenilo, da bodo tudi pogodbene cene začele postopoma iti po poti okrevanja, proti koncu leta pa naj bi trg izražal neko bolj srednjeročno ravnotežno raven cen, dodaja Brilli.

Je tokrat drugače kot v zadnji recesiji?

Spomini na prejšnjo krizo marsikomu zasoljijo oči. Nepremičninski trg je takrat zastal za nekaj mesecev, nam jih osveži eden od vlagateljev. Cenovni odziv trga na svetovno recesijo, ki je izbruhnila v letu 2008, je prišel s precejšnjim zamikom, delno tudi zato, ker smo njeno polno težo v gospodarstvu čutili skozi podaljšano obdobje. Prvo krčenje gospodarske aktivnosti je udarilo v zadnjem četrtletju 2008 in trajalo do vključno prvega četrtletja 2010, sledilo je dobro leto in pol okrevanja, nato pa spet zdrs v recesijo, ki se je dokončno poslovila šele v tretjem četrtletju 2013. Takrat se je oblikovalo tudi cenovno dno, ko je bilo treba v Ljubljani, ki velja za nepremičninsko gonilo, po izračunih Capital Geneticsa za kvadratni meter rabljenega stanovanja odšteti 1.782 evrov. Cene so takrat z vrha do najnižje točke upadle za okoli 37 odstotkov. Od dna se je do danes cena rabljenih stanovanj povzpela kar za 53 odstotkov, cena novejših stanovanj, ki v času nakupa niso bila starejša od desetih let, pa kar za 62 odstotkov!

Zdajšnja kriza je drugačna kot tista iz leta 2008, se strinjajo nepremičninski posredniki. »Podjetja so zdaj večinoma bolj likvidna in zdrava, manj je tudi prezadolženih fizičnih oseb,« poudarja Stanka Solar iz Stan nepremičnin. In s tem spomni, da se je na računih ljudi z leti nakoščilo rekordnih 21 milijard evrov.

In kako hitro bo okrevanje? »Zdajšnji nepredvidljivi časi so se

pojavi hitro in predvidevamo, da se bo tudi ta krivulja obrnila veliko hitreje kot krivulja v prejšnji recesiji, ki se je razvijala počasi in tudi trajala dalj časa,« razmišlja Igor Horvat, direktor družbe RE/MAX Slovenija. Položaj se bo postopoma uredil v enem letu oziroma v turizmu v dveh, pa napoveduje Nina Hudnik iz Roni nepremičnin. »Trg stanovanjskih nepremičnin bo še doživljal rahel upad prometa, kljub temu pa pričakujemo kratkoročno stagnacijo oziroma rahel trend rasti cen rabljenih stanovanjskih nepremičnin,« dodajajo na Delavski hranilnici. »Če se bodo ukrepi sprostili v maju, potem to ne bo imelo večjega vpliva na cene nepremičnin,« meni Primož Jazbec, ki upravlja portal z največ nepremičninskimi oglasi (nepremicnine.net), in dodaja, da pri nas na splošno primanjkuje nepremičnin, zato upadi cen v Sloveniji nikoli niso tako izraziti kot drugje po svetu v obdobjih krize.

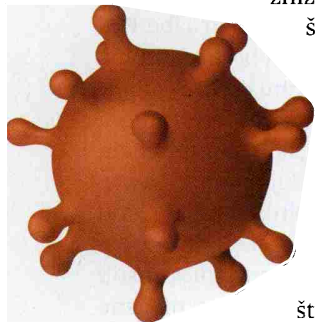
Cene bodo upadle, a ne kar počez

»Cene nepremičnin naraščajo ali upadajo postopoma in počasi. Ni tako kot pri delnicah, ki lahko v nekaj urah strmoglavijo ali se povzpnejo za več odstotkov,« poudarja Branko Potočnik iz Inse nepremičnine. Pričakuje, da bo na nepremičninskem trgu prišlo do popravka cen navzdol, vendar le tam, kjer so cene v minulih letih močno zrasle in so trenutno zelo visoke, do manjših popravkov pa tam, kjer so že v osnovi precej nižje, denimo na Štajerskem. »Po trenutnih predvidevanjih bodo cene upadle nekje do 20 odstotkov,« je konkretna Nina Hudnik. Popravki cen navzdol so sicer odvisni od tega, kako hitro se bo okrepilo gospodarstvo, in predvsem od ponudbe hipotekarnih posojil, se strinjajo nepremičninski posredniki. »Če bodo banke posojila ponujale po nizkih obrestnih merah, se bo trg zagnal dokaj hitro,« je prepričan Igor Horvat. Velikega upada cen pa ta hip ne pričakuje: »Večjih sprememb v ceni ne bo v regijah, ki niso toliko odvisne od turizma ali nimajo večjih mest. Do rahle prilagoditve pa bo prišlo tam, kjer je ponudba nepremičnin večja.«

POSPLOŠENA VREDNOST STANOVANJA ZNANA ŠELE JANUARJA 2021

S protikoronsko interventno zakonodajo so se zamaknili tudi roki na področju množičnega vrednotenja nepremičnin. Namesto 1. aprila letos se bodo nove posplošene vrednosti nepremičnin začele javno izkazovati z novim letom. Takrat bodo vsi lastniki nepremičnin dobili zbirna potrdila o novih posplošenih vrednostih. Na geodetski upravi pravijo, da zato, ker so bila finančna sredstva za te namene začasno prerazporejena za odpravljanje posledic epidemije COVID-19.

Verjetno bo veliko prodajalcev postalo manj samozavestnih, razmišlja Horvat: »Nekateri so že zdaj od prodaje pričakovali preveč.« Napoveduje tudi, da se bodo znižale oglaševane cene. Za zdaj tega še ni opaziti, odgovarja Primož Jazbec iz nepremicnine.net. Čez palec pa tudi ocenjuje, da je ta hip razlika med oglaševano in prodajno ceno v povprečju okoli 10 odstotkov.

Dogaja pa se že, da so kupci že bolj pogumni pri pogajanju za ceno. »Ni izključeno, da bo večje število ljudi, ki nimajo finančnih težav, iskalo priložnosti na trgu in marsikaterega prodajalca spravilo v skušnjava, da zniža ceno, češ da bo takoj dobil denar na račun. Morebitni kupci že danes ponujajo tudi do 30 odstotkov nižjo ceno od postavljene,« opozarja Solarjeva iz Stan nepremičnin. Sicer pa največje popravke cen navzdol pričakuje pri nepremičninah, ki so potrebne energetske prenove, in na lokacijah, ki so manj iskane.

Nepremičnine niso toliko precenjene kot v obdobju pred dolžniško krizo, pravijo v Sparkasse, zato večjega upada cen pod pogojem kratkega trajanja epidemije ne pričakujejo.

»Novogradnje, ki bi lahko imele korekcijski vpliv na ceno rabljenih stanovanj, bodo namreč na trg prišle z nekoliko večjim zamikom, seveda ob predpostavki, da bo vlada sprejela ustrezne ukrepe za vnovičen zagon gospodarstva,« dodajajo v Delavski hranilnici.

PONUDBA: Kaj bo naplavila kriza?

Ponudba nepremičnin se spreminja in dopolnjuje počasi. Že pred krizo je bilo jasno, da na trg prihaja premalo nepremičnin, da bi zadostile povpraševanju, zato so tudi cene zadnja leta precej naraščale. Zanimivo je, da se je po zadnjih podatkih Gursa lani opravilo 8.260 transakcij z rabljenimi stanovanji, kar je bilo 1,6 odstotka manj kot predlanskim. Katere nepremičnine pa se lahko pojavijo na trgu kot posledica koronavirusa?

■ Nepremičnine za kratkoročno oddajo turistom:

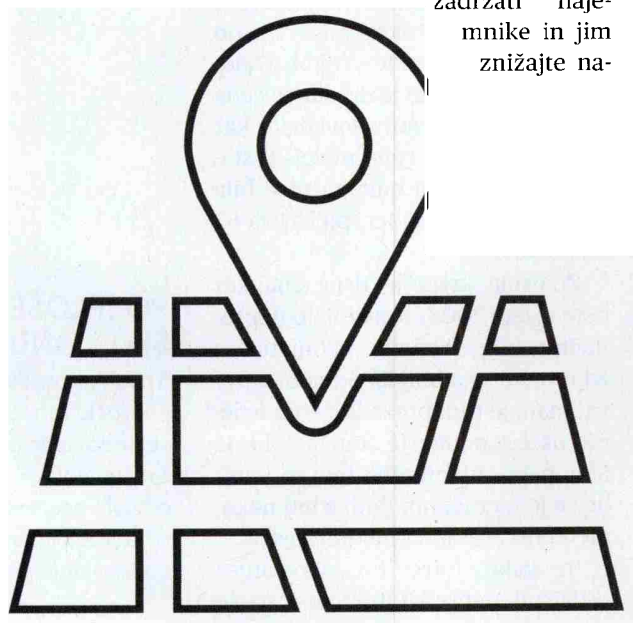
Nepremičninski posredniki in tudi banke skoraj soglasno napovedujejo, da bo na trg bodisi za prodajo bodisi dolgoročnejšo oddajo prišlo več stanovanj, ki so bila kupljena z namenom kratkoročne oddaje turistom v turističnih mestih oziroma regijah (Ljubljana, Primorska, Gorenjska ...). To že potrjuje tudi objava oglasov na nepremicnine.net, kjer opažajo velik dotok teh oglasov.

Se bodo zaradi tega znižale najemnine ali cene? »Kratkoročno se bo glede na razmere upad cen najprej pokazal verjetno pri najemninah, saj bo na trgu nekoli-

ko več stanovanj, ki so se prej oddajala v turistične namene,« razmišlja Nejc Mlakar iz Mesta nepremičnin. Za zdaj tega znižanja ni zaznati, saj povpraševanje za dolgoročni najem še presega ponudbo, opaža Igor Horvat iz RE/MAX Slovenija. Toda to se utegne spremeniti, če se bo trend povečevanja te ponudbe nadaljeval.

To je dobra novica za najemjemalce. Prav zaradi pomanjkanja ponudbe so najemnine v zadnjih letih zbežljale. Po drugi strani lahko znižanje najemnin povzroči precej sivih las najemodajalcem. Izvedeli smo, da so številni že prvi dan razglasitve epidemije (12. marca) dobili klice najemnikov, ki so zaradi nastalih razmer želeli znižanje najemnine ali celo odlog plačila. »Posebej velika težava je pri študentih, ki so v zasebnih najemnih stanovanjih in so pred epidemijo opravljali študentsko delo, zdaj pa je ta vir prihodka ugasnil in dogovorjene najemnine ne morejo več plačevati,« poudarja Zoran Madon iz Metropole.

Vse to v neugoden položaj postavlja predvsem tiste najemodajalce, ki so nakup nepremičnin financirali s posojili. Kaj naj zdaj storijo? »Poskušajte zadržati najemnike in jim znižajte na-

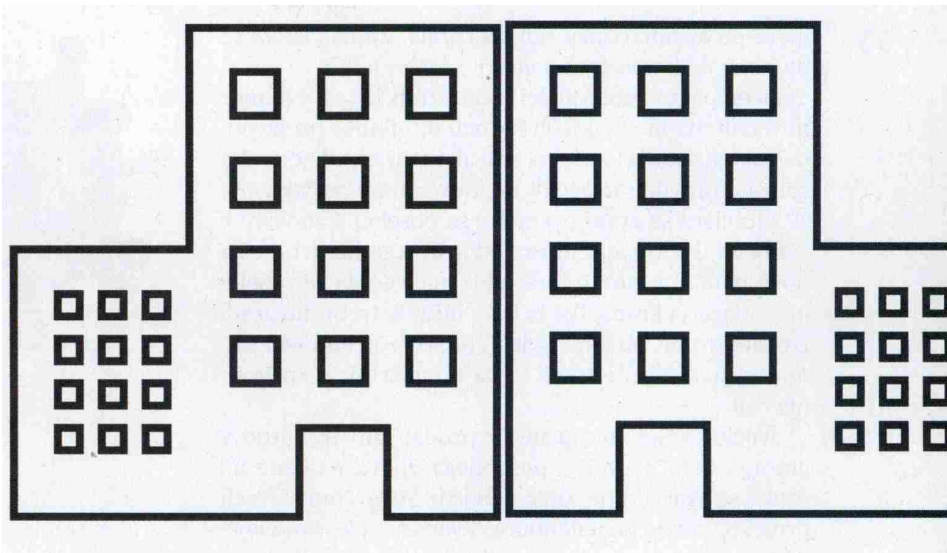

jemnino, dokler ne bodo jasne nove gospodarske razmere na nepremičninskem trgu,« svetuje Stanka Solar. Z njo se strinja tudi Igor Horvat, ki pravi, da je pomembno, da najdete zaupanja vrednega najemnika in zanesljivega plačnika, sicer si lahko nakopljete več težav, kot če bi stanovanje ostalo prazno. Zaradi vsega skupaj pa se bo verjetno zmanjšalo zanimanje investorjev za nakup tako imenovanih naložbenih nepremičnin. »Obstaja namreč tveganje neplačevanja najemnin,« opozarja Madon.

Kljub črnim napovedim za turizem v prihodnjih dveh letih pa je Nejc Mlakar iz Mesta nepremičnin prepričan, da bo večina najemodajalcev, ki so se (ali se bodo) zaradi trenutnih razmer odločili nepremičnino oddati dolgoročno, potem znova oddajala kratkoročno, predvsem zaradi višjih donosnosti.

■ **Hiše in velika stanovanja:** Povečala se bo ponudba za prodajo hiš in večjih stanovanj, napoveduje Stanka Solar iz Stan nepremičnin: »To velja zlasti za starejšo populacijo, saj bo marsikdo ugotovil, da je nesmiselno imeti veliko, potratno hišo ali stanovanje, ponavadi potrebno prenove. S prodajo pa si bodo lahko zagotovili boljše razmere za bivanje, nižje stroške in več likvidnih sredstev na računu,« dodaja. Da je več zanimanja za tovrstne nepremičnine, so opazili tudi na nepremicnine.net: »V obdobju koronakrize se je povečalo povpraševanje po hišah, pa tudi po dvo- in trisobnih stanovanjih.«

■ **Ločitvene nepremičnine:** Nekaj nove ponudbe nepremičnin je pričakovati tudi zaradi ločitev ali povečanja števila otrok, razmišlja Solarjeva: »Že zdaj je povečano povpraševanje po najemih in nakupih iz teh razlogov.« Denimo 11-tedenska karantena je na Kitajskem sprožila val ločitev.

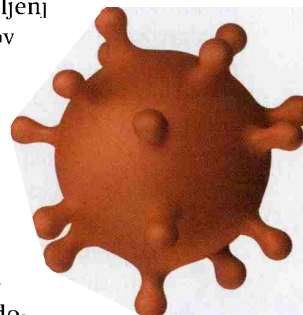

■ **Prazna stanovanja:** »Lastniki nepremičnin, ki teh doslej niso oddajali iz različnih razlogov - ponavadi zaradi strahu pred najemniki, da jih ne bodo mogli izseliti ob nespoštovanju najemne pogodbe -, bodo tovrstne nepremičnine dali na trg in si s tem izboljšali življenjski standard ter si zagotovili finančno varnost in stabilnost,« razmišlja Solarjeva. Takšnih stanovanj naj bi bilo več kot 170 tisoč, samo v Ljubljani 24.400, ugotavljajo na statističnem uradu. »Verjetno se del teh stanovanj oddaja kratkoročno ali pa brez prijave najemnega posla,« so še zapisali.

Kaj bo z novogradnjami?

Po grobih ocenah se v prestolnici gradi okoli tri tisoč stanovanj, zgolj v Šiški bi lahko zraslo več kot tisoč stanovanj. Zaradi koronakrize pa se utegne gradnja zamakniti. Samo v februarju je bilo izdanih 37 odstotkov manj gradbenih dovoljenj kot v januarju in devet odstotkov manj v primerjavi s februarjem 2019. Marca bo ta statistika še bolj klavrna. Izvajanje nalog je med karanteno na upravnih enotah omejeno na najnujnejše zadeve, kamor izdajanje gradbenih dovoljenj in drugih odločb v zvezi z graditvijo objektov ne sodi. Oteženo je tudi pridobivanje soglasij k projektom, saj veliko soglasodajalcev dela v omejenem režimu.

»Za nas ne bo težava koronavirus, ampak birokracija in predolgo trajanje postopkov,« je za Finance dejal Marko Lukič, direktor podjetja Lumar. »Čeprav imamo naročil za leto in pol, zaradi pomanjkanja gradbenih dovoljenj ne vemo, kaj bomo delali, ko se bodo raz-

mere po koronavirusu normalizirale. Za nas lahko to pomeni, da bomo še dva ali tri mesece stali.«

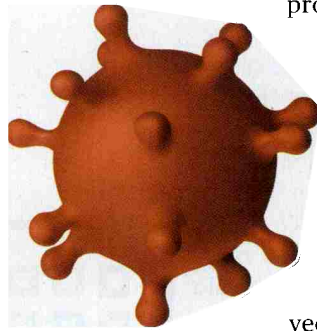
Sicer pa so proizvajalci montažnih hiš za Finance povedali, da imajo dovolj naročil in njihove proizvodne zmogljivosti so za letos bolj ali manj zapolnjene. Na splošno pravijo, da večjih upadov cen ne pričakujejo. »V Ljubljani se gradi premalo, še posebej stanovanj v cenovno dostopnejšem razredu, in tega neravnotežja nove okoliščine ne odpravljajo, temveč ga povečujejo,« opozarja Frano Toš iz Prve hiše, ki trenutno gradi 170 stanovanj. Ob tem dodaja, da so cene njihovih stanovanj postavljene tržno in da ne načrtujejo zniževanja cen.

»Večjih projektov ni niti v prodaji niti trenutno v gradnji. Zato ne vidim posebnega vpliva na cene na trgu,« opozarja tudi Zoran Đukić iz Stoja Trada. »Večji projekti, kot so Schellenburg, Kvartet, Celovski dvojčki, Bellevue Living ..., so še vedno brez gradbenih dovoljenj. Realizirani in v gradnji so projekti, kot so Devana Park, Vila Murgle, Terasna idila, Drava, Vila Osmantus, Trgograd in nekaj drugih manjših projektov,« našteva. Kljub krizi in koronavirusu bodo vedno zanimivi projekti na dobrih lokacijah po zmernih in poštenih cenah, je prepričan Đukić. Ob tem navaja primere: Koseško okno in Rezidenca Masarykova s povprečno izhodiščno ceno okoli 3.300 evrov za kvadratni meter, Majske poljane v Novi Gorici s povprečno ceno okoli dva tisoč evrov za kvadratni (vse z vključenim DDV). »Nabavna cena zemljišča, infrastruktura, financiranje in gradbena dela pa tudi ne bi dopuščali cene, nižje od tri tisoč evrov za kvadratni meter,« še poudarja Đukić.

Čeprav so gradbinci v času karantene lahko gradili na nenaseljenih gradbiščih, pa so se pojavljale druge težave: »Investitorji se srečujejo s težavami izpada delovne sile in nabave posebne zaščitne opreme za delavce, poleg tega so ovirani pri dobavi gradbenih materialov,« opozarja Zoran Madon iz Metropole. »Investicijski cikel se bo močno upočasnili, poleg tega je veliko vprašanje, ali bo država zagotovila 10 tisoč novih najemniških stanovanj do leta 2025, kot je napovedala prejšnja vlada,« dodaja Madon.

Kako pa bo s financiranjem teh gradenj? Se lahko zgodi scenarij iz leta 2008, ko so večji gradbinci propadli? Banke bodo po vnovičnem zagonu manj naklonjeno obravnavale financiranje novih projektov, je prepričan Toš: »Financiranje si bodo lahko zagotovili le najmočnejši investitorji z dovolj izkušnjami in jasnimi trgovi.«

Na bankah sicer posebnih težav pri investicijskih

projektih, ki so financirani s posojili, ne pričakujejo. »Pri trenutno odprtih projektih je večina stanovanj že rezervirana ali z vplačanami arami. Če se bodo posledice epidemije omilile in kupci ne bodo izgubili zaposlitev, večjih težav ne pričakujemo,« pravijo v Sparkasse.

POVPRAŠEVANJE: Kdo se zdaj zanima

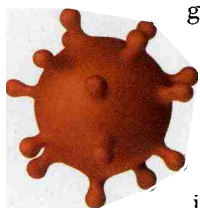
Povpraševanje na trgu nepremičnin nikoli ne zamre, tudi zdaj je tako, opažajo tako nepremičninski posredniki kot bankirji. »Nekdo, ki je pred mesecem dni potreboval večje stanovanje zaradi povečanja družine, ga bo verjetno tudi po krizi,« meni Branko Potočnik iz Inse.

»Življenje gre naprej. Ljudje se morajo preseliti, potrebujejo manjše ali večje stanovanje,« dodaja Igor Horvat iz RE/MAX Slovenija. Tam so prvi teden po uvedbi ukrepov zaznali zelo malo povpraševanja, v drugem in tretjem tednu pa je bilo že precejšnje, tudi statistike obiskčnosti njihove spletne strani kažejo na večje zanimanje. Medtem pa je obiskčnost portala nepremičnine.net marca ostala tako rekoč enaka kot v istem obdobju lani. »Po-

daljšal pa se je čas, ki ga uporabniki preživijo na strani,« pravi Primož Jazbec, ki upravlja portal.

»Nimamo odpovedi,« pravi Zoran Đukić iz Stoja Trada. »Imamo pa zamrznitve, preložitve trenutnih aktivnosti in odločitve, saj tudi ogledi in sestanki zaradi odloka niso možni.«

Več povpraševanja Stanka Solar pričakuje od najemnikov, ki že najemajo

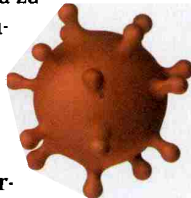

nepremičnine, saj bodo želeli zamenjati zdajšnje nepremičnine oziroma razdreti najemna razmerja, če jim z lastniki ne bo uspelo podpisati aneksov za nižjo najemnino. Dodaja še, da se povpraševanje po ugodnih nakupih nepremičnin na iskanih lokacijah ne bo ustavilo, saj je že pred krizo povpraševanje občutno presehalo ponudbo. Nekaj manj povpraševanja pričakuje za dražje nepremičnine, saj bo marsikdo pričakoval korekcijo cen navzdol in priložnost za nakup, česar pa za zdaj na portalih ni opaziti, pravi.

Drugačnega mnenja je Zoran Madon iz Metropole. Po njegovem bo upadlo tudi povpraševanje. Krčenje gospodarske aktivnosti in podvojena stopnja brezposelnosti vnašata strah pred negotovo prihodnostjo, posledici pa sta racionalizacija in varčevanje na vseh področjih, torej upad porabe. »Trenutna likvidnost podjetij je odvisna samo od tega, koliko likvidnih sredstev jim je uspelo privarčevati do začetka epidemije, večinoma pa je to čas od enega do treh mesecev, in če državna pomoč ne bo prišla res hitro, bodo postala nesolventna - in vemo, kakšne so posledice,« dodaja.

Kdaj se bo potencialno povpraševanje na trgu prelilo v prodajo, je odvisno od mnogo dejavnikov. »Minuti bo moralo neko obdobje, da se ljudje znebijo občutka negotovosti in strahu. Potreben je tudi zagon gospodarstva, industrije, trgovine in drugih dejavnosti, od katerih so odvisna delovna mesta,« končuje Horvat.

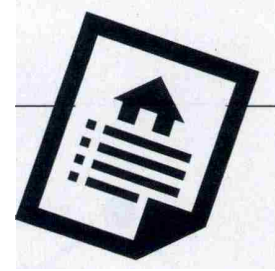
Vsem, ki razmišljajo o nakupu ali prodaji stanovanja, svetujemo, naj si tudi sami pripravijo scenarije A, B, C in tako določijo cenovne ravni, ki so zanje sprejemljive. Časi so negotovi, in čeprav je veliko neznank, je dobro biti pripravljen na najboljše, pa tudi najslabše. Vsekakor pa oči na prežo. Pred nami so zanimivi časi.

POSOJILA: KAJ PONUJAJO BANKE?

Nepremičninski posredniki pravijo, da bodo banke pri okrevanju nepremičninskega trga imele pomembno vlogo - še zlasti njihova ponudba hipotekarnih posojil. »Če bo možnost ugodnega financiranja, bo pretres manjši,« poudarja Nina Hudnik iz Roni nepremičnin. »Banke so trenutno v fazi mirovanja. To se pozna tudi pri nakupih stanovanj,« dodaja. Iz tega razloga so si nekateri premislili in od nakupa odstopili ali pa še čakajo na zeleno luč banke. Če imajo lastna sredstva (so že prodali svojo nepremičnino ali pa dedovali ...), se za nakup odločajo, vendar pričakujejo nižjo prodajno ceno (do okoli 10 odstotkov), opazha Hudnikova.

Čeprav banke od razglasitve epidemije niso aktivno tržile stanovanjskih posojil, je večina bank tradicionalno v spomladanskem času pripravila posebne ponudbe. To so storili v DBS, Abanki, SKB, NLB, Gorenjski banki, NKBM in Sberbank. Konkurirajo si predvsem z nižjo obrestno mero, ponekod ni stroškov odobritve. V Sberbank poskušajo prepričati tudi z akumulatorskim sesalnikom in popustom na zavarovanje doma. Posebne akcijske ponudbe ta hipnimajo na BKS, Unicreditu, Delavski hranitnici. Addiko Bank pa v svoji ponudbi nima stanovanjskih posojil.

Povpraševanja po stanovanjskih posojilih je v trenutnih razmerah manj, ni pa povsem zamrlo, pravijo na bankah. Najmočneje je upadlo zanimanje za stanovanjska posojila z namenom nakupa nepremičnine, poudarjajo v SKB. »Pred odločitvijo o sklenitvi stanovanjskega posojila se posojilojemalci ponavadi odpravijo na več bank, ne le zaradi poizvedbe o pogojih kreditiranja, temveč tudi po nasvet, kako izpeljati investicijo. To je prek elektronskih kanalov lahko oteženo, saj večina želi osebni stik z bančnim svetovalcem. Povsem drugače je pri potrošniških posojilih, kjer sta za sklenitev najpomembnejši enostavnost in hitrost,« poudarjajo v Intesi SanPaolo.

Se že pojavljajo težave pri odplačevanju stanovanjskih posojil? Približno 80 odstotkov vlog za odlog plačila v Sparkasse pomenijo odlogi stanovanjskih posojil. Na NLB pravijo, da je zanimanja za odlog veliko in da raste iz dneva v dan. Na bankah tudi opozarjajo, da ni potrebe po hitenju z oddajanjem vlog, saj je časa za to še pol leta po preklicu epidemije. »Več strank, ki sicer še nimajo finančnih težav zaradi epidemije, povprašuje po možnostih odloga vračila posojila v primeru zmanjšanja dohodkov,« pa opazjajo v Sparkasse.

TURIZEM: KDAJ BOMO SPET ODDAJALI STANOVANJA TURISTOM?

Turizem je panoga, ki bo zaradi koronakrize imela največjo škodo. Na Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) napovedujejo 45-odstotni upad mednarodnih prihodov, ob predpostavki, da bodo strogi ukrepi trajali do julija, in 70-odstotnega, če bo okrevanje odloženo na jesen. Okrevanje bo dolgotrajno in bo trajalo več let.

Upad povpraševanja pri nas pa bo 60-odstoten, ob predvidevanju, da se ukrepi v regiji sprostijo z junijem, ocenjujejo na Slovenski turistični organizaciji (STO). Že zdaj je jasno, da bo turizem po koronavirusu drugačen, kot smo ga poznali pred krizo. Spremenili se bodo nakupno vedenje turistov in njihove vrednote, turisti bodo prednost dajali personaliziranim doživetjem – tudi pri izbiri nastanitve. Še večjo vrednost kot do zdaj bosta v ponudbi imeli lokalno in sezonsko, pomen bosta pridobili usmerjenost v trajnostni razvoj in digitalizacija. Še pomembnejše kot do zdaj pa bo zagotavljanje

varnosti in zdravja, tudi v nastanitvenih objektih, naštevajo na STO.

Nasvet lastnikom, ki oddajajo stanovanja prek Airbnbja in Bookinga:

»Začnite razmišljati o tem, da boste morali spremeniti svojo ponudbo.

Ključna vrednost za gosta ne bo več

cena ali kak necenovni atribut (lokacija, znamka, zajtrk, obseg storitev ...), ampak varnost in skrb za zdravje: brezhibna čistoča nastanitve in razkuževanje prostorov, brezstično poslovanje, stalna dosegljivost ponudnika storitev, občutek varnosti. Države bodo zelo verjetno tudi bolj omejile obseg zasebnih nastanitvev z namenom, da se zavarujejo delovna mesta v gostinstvu in hotelirstvu. Zaostri se bodo pogoji in pravila varnosti in skrbi za zdravje gostov,« meni **Maja Uran Maravić, redna profesorica na Fakulteti za turistične študije Portorož Univerze na Primorskem.**

Prejeli smo Koronavirus – kmetijski »game changer«

Kot je zapisano v naslovu, koronavirus v kmetijski panogi vidim kot »game changer«. Vsi večji sistemi (borze, podjetja, skladišča), ki trgujejo s svežo zelenjavo, se v teh dneh soočajo z izjemnim pritiskom in povečanim obsegom dela, kljub temu da so v večini držav Evropske unije šole, vrtci, gostilne, menze, ulične prodajalne itd. zaprte. Kaj to pomeni? To pomeni bistveno spremembo v distribucijskih kanalih, saj sedaj ljudje kuhajo doma. Vse vlade (enako kot naša) spodbujajo lokalne nakupe svežega sadja in zelenjave, kar se odraža v povečanem povpraševanju pri lokalnih proizvajalcih hrane (kmetih in kmetijskih podjetjih). Mogoče bodo ljudje v tem času tudi doumeli, da je lokalno pridelana hrana dejansko bolj okusna kot uvožena. To bi bila ena od dolgoročnih sprememb, ki bi ostale tudi po koronakrizi.

Če pa se dotaknem vprašanja kmetij in kmetijskih podjetij oziroma tistih, ki hrano pridelujejo, pa mislim, da ta kriza dejansko odraža tisto, o čemer v večini svojih člankov govorim že od leta 2013. Prvo in najpomembnejše je profitabilnost proizvodnje. Kriza bo srednjeročno pokazala oziroma dokazala, da je profitabilnost nekaj, kar je v kmetijski panogi enako pomembno kot v ostali industriji, in da so projekti, ki so bili sofinancirani z nacionalnimi in evropskimi sredstvi in so že v začetku izkazovali slabo ali slabšo profitabilnost, ničvredni oziroma obsojeni na propad ne glede na višino (v odstotkih, evrih) prejetih nepovratnih sredstev. Matematika je pač matematika in ne da se je prenesti okrog.

Po drugi strani pa se v teh časih že vidi potreba po robotizaciji proizvodnje in smiselnosti investiranja v projekte, ki delno ali popolnoma robotizirajo določene ali vse delovne procese. Ko sem o tem (vlaganju raziskovalnega denarja v robotizacijo kmetijstva) v letu 2015 začel govoriti in skušal pridobiti projekte za npr. razvoj avtonomne škropilnice, mulčerja, robotizirane linije za pridelavo zelenjadnic itd., so se mi vsi tisti, ki so odločali, kam in katere projekte financirati, smejali in govorili, da je to znanstvena fantastika, ki je ne bomo potrebovali vsaj še do leta 2080.

Če bi bili v letu 2015 razpisani tovrstni projekti, bi danes že imeli delujoče (popolnoma ali delno) avtonomne robote, škropilnice,

mulčerje, linije itd. V tem trenutku bi bilo to za sektor kmetijstva izrazito dobrodošlo in potrebno. Si predstavljate, da v večjem kmetijskem podjetju in v širši okolici (več vasi) zbolijo 25 odstotkov ljudi, ki opravljajo s kmetijsko mehanizacijo? Kdo bo sejal koruzo, škropil žita, sadil krompir? Odgovor je enostaven – nihče. Največji problem te krize je namreč ravno v pomanjkanju delovne sile, ki se jo na kratki rok ne da nadomestiti. Vsi, ki pa se s kmetijstvom vsaj malo ukvarjamo, pa vemo, kaj se zgodi, če zamudimo optimalne roke za določena kmetijska opravila. Kmetijstvo ni tovarna vijakov, ko lahko proizvodnjo neodvisno od vremena ustaviš in ponovno zaženeš, ko želiš. Velika večina hrane se še vedno prideluje na prostem in tukaj je pač pomembno, da v določenem obdobju narediš, kar je za narediti, saj se zamujenega ne da nadoknaditi.

Razlika je pri zelenjavi, kjer so stvari v sodobnih gojitvenih sistemih drugačne (pridelava v rastlinjakih) in manj odvisne od zunanjih dejavnikov (vremena). Tukaj pa imamo v slovenski zakonodaji problem, ki se vleče že kar nekaj časa in se še nekaj časa bo – **gradbena zakonodaja** in klasifikacija rastlinjakov. Če so se gospodje odločili, da v Sloveniji ne želijo imeti rastlinjakov, ker to kazi krajino, tudi v redu, ampak potem naj sedaj ne jokajo in naj jedo zelenjavo iz Italije, od koder je na police naših trgovin do sedaj tako in tako prihajala večina »sveže« zelenjave.

Kaj narediti, je sedaj en veliko vprašanje. Po moji oceni bomo morali začeti vzpodbujati povečanje produkcije kmetij in kmetijskih podjetij ob nižanju proizvodnih stroškov. Kako to doseči? Z uvajanjem sodobnih, preverjenih novih tehnologij in orodij ter s precizno in sodobno kmetijsko mehanizacijo. Na državnem nivoju bo treba spodbujati investicije, ki povečujejo storilnost in zmanjšujejo stroške pridelave, proizvodnje, dodelave in predelave. To obenem pomeni večjo strokovnost in personalizacijo kmetijskega svetovanja, ki mora preiti na bistveno višji in individualen nivo. Spodbujanje profesionalnosti se sicer že dogaja, ampak ga bo treba še intenzivirati.

Da pa ne bom predlog, bom napisal samo še to. Država lahko obstaja toliko časa, kolikor ima zaloge hrane. Z realnim povečanjem samooskrbe se v tem času nismo dovolj resno ukvarjali, bomo se pa morali sedaj. Prav tako bomo morali spodbujati projekte, ki proizvajajo

jo velike količine zdrave in neoporečne hrane, to pa so projekti in tehnologije, ki so tehnološko na najvišjem nivoju, za kar je potrebno znanje. Ti projekti oziroma tehnologije ne obremenjujejo okolja, je pa res, da nimajo ekocertifikata! Kaj je bolj pomembno, pa naj vsak presodi sam.

Ostanite zdravi.

Blaž Germšek,
Kmetijski inštitut Slovenije

Gantar o rahljanju po vzoru Avstrije, a bolj počasi in še bolj previdno

B.K./STA,
15. 4.
2020

Bobo Minister za zdravje Tomaž Gantar.

Svet

Minister za zdravje Tomaž Gantar v povezavi z opuščanjem omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v **gradbeništvu** in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače.

V Sloveniji spremljajo dogajanje v drugih državah in iščejo možnosti za mehčanje tistih ukrepov, pri katerih je tveganje za ponoven izbruh večjega števila okuženih manjši, tudi na podlagi izkušenj sosednjih držav, je izpostavil minister v

telefonskem pogovoru s slovenskimi dopisniki v Bruslju po videokonferenčnem zasedanju ministrov EU za zdravje. Povedal je, da so že sprejeli odlok, s katerim so omogočili nenujne posege in postopke v zdravstvenih ustanovah, ki so jih v začetku epidemije z namenom reorganizacije zdravstvene službe začasno prekinili in omejili vse delo na nujne primere.

V službi obvezna zaščitna oprema

Naslednji paket, ki je predviden, so po ministrovih besedah v prejšnjih dneh usklajevali z Nacionalnim inštitutom za zdravje in strokovno skupino ministrstva za zdravja, danes pa s predstavniki gospodarstva in obrtne zbornice. Pri tem so postavili v ospredje odgovornost delodajalcev in zaposlenih, ki morajo poskrbeti za ustrezno varnost in organizacijo dela s ciljem preprečitve prenosa okužbe na delovnem mestu, pri čemer bo obvezna uporaba zaščitne opreme.

Najprej se bodo odprle manjše trgovine

Med ukrepi je minister izpostavil odpiranje trgovin z do 400 kvadratnimi metri po vzoru Avstrije, možnost tehničnih pregledov in delo na področju **gradbeništva**. V primeru kršitve varnostnih pravil bo mogoče posamezno trgovino ponovno zapreti, je izpostavil.

Javni promet bo še vedno stal, tudi šole bodo ostale zaprte

Za zdaj se po Gantarjevih besedah niso odločili za sproščanje javnega transporta ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet. Bodo pa delno naredili korak naprej tudi pri omejitvi gibanja na občino, in sicer bo lahko posameznik z nepremičnino v drugi občini dostopal do nje.

To je prvi korak, sedaj bodo počakali dobra dva tedna in nato sprejeli nadaljnje odločitve - bodisi korak nazaj, če bo potrebno zaradi poslabšanja položaja, ali pa o dodatnem rahljanju izrednih ukrepov, je pojasnil minister.

Na daljši rok bomo živeli drugače

O odpravljanju ukrepov na mejah je Gantar dejal, da morajo biti za takšno odločitev epidemiološke razmere v sosednjih državah primerljive in morajo države delovati usklajeno, saj je le tako mogoče preprečiti ponoven izbruh. Gantar sicer izpostavlja željo, da bi vse države uspešno obvladale epidemijo in da bo mogoče vzpostaviti normalno delovanje, a obenem opozarja, da bomo na daljši rok živeli drugače.

"Epidemija bo pustila sled na vseh nas. Še zelo dolgo bomo uporabljali zaščitna sredstva, se izogibali tesnejšim stikom in to bo postal del našega vsakdana in nove realnosti. Verjamem, da bomo ob upoštevanju vsega tega lahko tudi naprej normalno živeli in delali," je sklenil minister.

POSLOVNA CONA VSE BLIŽJE

Vloga za gradbeno dovoljenje oddali

Občina Šmarješke Toplice vse bližje zagonu nove cone v Dolenjem Kronovem - Po 25 evrov odkupila zemljišča za urejanje javne infrastrukture - Pridobili okoljsko poročilo - Rok za gradbeno dovoljenje 24. maj - Upajo na nepovratna sredstva

DOLENJE KRONOVO - Občina Šmarješke Toplice se trudi za vzpostavitev enajst hektarjev velike turistično-storitveno-gospodarske cone v Dolenjem Kronovem in prav v zadnjem obdobju so bili narejeni konkretni koraki, da jim uspe čim prej priti do novih poslovnih priložnost, novih zaposlitev ...

Potem, ko se občina pod prejšnjim vodstvom ni mogla dogovoriti z lastniki zemljišč za novo cono in je bilo opravljenih kar nekaj cenitev, je novemu županu Marjanu Hribarju to uspelo in na Upravno enoto (UE) Novo mesto so že oddali vlogo za gradbeno dovoljenje za urejanje komunalne gospodarske javne infrastrukture.

A za to je bilo potrebnih kar nekaj pogovorov z vsemi lastniki zemljišč za cono v Dolenjem Kronovem, ki pa so obrodili sadove. Od enajst hektarjev velike cone je tako občina odkupila sedem odstotkov zemljišč, in sicer po ceni 25 evrov za kvadratni meter. Občina je z lastniki nedavno podpisala pogodbe, ki so notarsko overjene, in vsi lastniki zemljišč bodo po zagotovilih župana v najkrajšem času dobili vso kupnino. Občina lahko po zakonu odkupuje le tista zemljišča, ki bodo v javni uporabi. A 25 evrov pa bo enotna cena tudi za druga zemljišča, ki jih bodo od lastnikov kupovali zainteresirani naložbeniki. Vzporedno so namreč potekali pogovori z bodočimi lastniki zemljišč, ki bodo do zemljišč prišli po enaki ceni. Kot pravi Hribar, »je le ena cena – nakupna in prodajna. Občina ni prekupevalec, ampak želi biti zaupanja vreden partner, tisti, ki le koordinira zadeve.«

Vse to se je zelo mudilo, da bi ujeli rok

za pridobitev gradbenega dovoljenja za graditev javne komunalne in cestne infrastrukture, ki je 24. maj. Zato so vzporedno potekale vse aktivnosti za reševanje pravno-premoženjskih zadev in da bi prišli še do okoljskega poročila. »To nam je uspelo, vloga je na UE in zahvaljujemo se jim za sodelovanje,« pravi župan, ki si pri gradnji komunalne infrastrukture nada priti do nepovratnih državnih sredstev. Projektna dokumen-

tacija za cono je v celoti pripravljena, potrudili pa se bodo za uspešno kandidaturo za nepovratna razvojna sredstva na gospodarskem ministrstvu. Projektantska ocena znaša 1,7 milijona evrov,

in če bodo uspešni, bo nižji komunalni prispevek za podjetja, pojasnjuje župan. Pove še, da je zanimanje za cono veliko in so praktično vsa zemljišča že oddana. Cona je v celoti zasedena z zainteresiranimi gospodarskimi subjekti. V coni v Kronovem bo prostor za domača transportna, logistična in proizvodna podjetja, za storitvene dejavnosti, kot sta na primer trgovina in hotel za tranzitne goste, pa za bencinsko črpalnico, avtopralnico, postajališče za avtodome ... Vsekakor bo cona prinesla nova delovna mesta, prišlo bo tudi do razbremenitve nekaterih vaških središč, kjer so podjetja primorana delovati sedaj.

L. Markelj

Za novo šmarješko cono v Dolenjem Kronovem, ki jo bodo uredili v neposredni bližini avtoceste, se ni bati, da je ne bi mogli zapolniti. Pravzaprav imajo zanjo že vse investitorje. (Foto: L. M.)

Izjema so tudi gradbena dovoljenja

Ze v februarju 2020 je bilo po podatkih Statističnega urada RS (SURS) izdanih 37 odstotkov manj gradbenih dovoljenj kot januarja. Število gradbenih dovoljenj za novogradnje je bilo po podatkih SURS za 38 odstotkov nižje kot v januarju 2020, njihova površina pa naj bi bila manjša za 29 odstotkov.

Maruša Opeka STA/Daniel Novaković

V primerjavi z letom prej je bilo predvidenih 9 odstotkov manj gradbenih dovoljenj za novogradnje, za 12 odstotkov pa naj bi bila manjša tudi njihova površina. Z gradbenimi dovoljenji za stavbe, izdanimi v februarju, so investitorji predvideli **graditev** 236 stanovanj, kar je 33 odstotkov manj, kot jih je bilo predvidenih z januarjskimi dovoljenji. V primerjavi s februarjem 2019 je predvidenih 18 odstotkov manj gradenj novih stanovanj, njihova površina pa naj bi se zmanjšala za 5 odstotkov. V februarju 2020 je bilo največ stanovanj načrtovanih v osrednjeslovenski statistični regiji: 61 stanovanj ali 26 odstotkov vseh. Sledijo ji podravska (33 stanovanj ali 14 odstotkov vseh), pomurska (31 stanovanj ali 13 odstotkov vseh) in savinjska statistična regija (29 stanovanj ali 12 odstotkov vseh). »V vseh preostalih statističnih regijah je načrtovanih manj novih stanovanj, najmanj v zasavski statistični regiji, kjer je bilo načrtovano le eno stanovanje. V primorsko-notranjski statistični regiji ni bilo načrtovanih novih stanovanj,« so pojasnili na SURS.

Poziv zbornice

Z ukrepi, ki jih je sprejela Vlada RS, da bi preprečila širjenje epidemije, in s sprejetjem zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) pa bo statistika gradbenih dovoljenj za pomladanske mesece še slabša. Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica **gradbeništva** in industrije gradbenega materiala (IGM) je konec

marca pristojne pozvala k zagotavljanju potrebnih kapacitet za izdajo gradbenih dovoljenj v času izrednih razmer.

V zbornici so bili namreč prepričani, da lahko podjetja v **gradbeništvu** v veliki meri zagotovijo varnost pred okužbo in s tem omogočijo poslovno aktivnost tudi podizvajalcem in dobaviteljem. »Tako delujoče **gradbeništvo** lahko bistveno pripomore k preprečevanju in omejevanju globoke gospodarske krize,« so zapisali v zbornici. Panoga zaposluje več kot 65.000 ljudi. V zbornici so opozorili, da bi v primeru množične ustavitve izdajanja gradbenih dovoljenj pomenilo precejšnje pretrese za gospodarstvo in veliko socialno stisko za veliko število družin. Na pristojne so naslovili dopis, v katerem so poudarili pomen nemotenega delovanja služb za izdajanje gradbenih do-

voljenj na upravnih enotah in drugih podpornih služb. »Naša podjetja nam poročajo, da so se postopki v zvezi izdajo dovoljenj z nastopom ukrepov proti koronavirusu na upravnih enotah v veliki meri ustavili, saj po oceni pristojnih ne

sodijo med **nujno potrebne**,« so pojasnili v zbornici **gradbeništva** in dodali, da se jim zdi tako razmišljanje škodljivo. Ocenili so, da bi z njim lahko po nepotrebnem omejevali gospodarsko aktivnost v Sloveniji med krizo in po njej. Pristojne so pozvali, da pristojne službe, kar zadeva izdajo gradbenih dovoljenj, tudi s pomočjo IT-tehnologij nemoteno opravljajo svoje delo.

Spremembe zakona

Dva tedna po pozivu gradbene zbornice je bila na spletni strani Vlade RS objavljena novica, da se med nujne zadeve

zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) poleg odločanja o pravicah, od katerih je odvisen gmotni položaj stranke (veteranski dodatek, pravica do invalidskega pripomočka ipd.) in izdaje dovoljenj, ki so nujna za izvajanje prido-

Gradbeništvo
v Sloveniji
zaposluje več kot
65.000 ljudi.

bitne dejavnosti, s katero se ukvarja posameznik ali gospodarski subjekt (obrotna dovoljenja, dovoljenje za pridelavo/predelavo hrane, prometna dovoljenja za prvo registracijo homologiranih tovornih vozil, priklopnih vozil, avtobusov, traktorjev in njihovih priklopnikov ter delovnih strojev ipd.) šteje tudi izdaja aktov, ki so nujni za **graditev** stanovanjskih objektov, javne infrastrukture, gospodarske infrastrukture, izvajanje javnih storitev, javne gospodarske službe, javna pooblastila. Že nekaj dni prej pa je vlada potrdila tudi spremembe odloka o ponujanju in prodaji blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji, s katerimi je med drugim dovolila gradbena dela na nenaseljenih gradbiščih, hišah oziroma stanovanjih, pri izvajanju katerih je zagotovljeno, da ni stika s potrošniki.

Nujnost gradbenih projektov

Kot je pojasnil direktor GZS – Zbornice **gradbeništva** in IGM mag. Jože Renar, so odgovorna podjetja znižala število navzočih na gradbiščih in vzpostavila zmanjšano intenziteto dela. Kot je dejal, so uvedla stroga pravila obnašanja zaposlenih – vse od prevozov na gradbišča, izvajanja del pa do komuniciranja na varnih medsebojnih razdaljah. Po novem naj bi v gradbenih podjetjih veljala še stroga kontrola vstopov na gradbišča in izstopov z njih. »Določili so postopke dobave in razdeljevanja prehrane, uporabe skupnih sanitarij,« je dodal mag. Renar. Prepričan je, da je velika večina podjetij v **gradbeništvu** zahtevane pogoje zmožna zagotoviti ter s tem omogočiti poslov-

no aktivnost tako njim samim kot tudi podizvajalcem in dobaviteljskim industrijam. Ob tem so v gradbeniški zbornici investitorje, izvajalce in vse potrebne javne službe, ki omogočajo dejavnost **gradbeništva**, pozvali, da skupaj iščejo poti za zagotavljanje pogojev za nadaljevanje dela na gradbenih projektih v Sloveniji, in to povsod, kjer je to mogoče. »Varno delujoče **gradbeništvo** v času trajanja ukrepov proti koronavirusu bo tako postalo pomemben blažilec globoke gospodarske krize, ki se nam nezadržno približuje,« je izpostavil Renar. **D**

V zbornici **gradbeništva** opozarjajo, da je varno delujoče **gradbeništvo** v času kriznih razmer lahko pomemben blažilec globoke gospodarske krize.

Na Celjskem najvišji porast brezposelnosti na območju Šmarja pri Jelšah

15. 4. 2020

Na Celjskem najvišji porast brezposelnosti zaznavajo na območju Šmarja pri Jelšah. Še večji priliv brezposelnih pa pričakujejo v aprilu.

Najvišji porast brezposelnosti na Celjskem zaznavajo na območju Šmarja pri Jelšah. Na tamkajšnjem Uradu za delo je bilo konec marca dobrih 9 odstotkov več registriranih brezposelnih oseb kot v enakem obdobju lani.

Največ starejših

Na območju Kozjanskega in Obsotelja so zabeležili 1.477 registriranih brezposelnih oseb, od tega 460 v šmarski občini, kar je skoraj 10 odstotkov več kot lani v tem času. Ker število prijav narašča, pričakujejo še precej višje število brezposelnih oseb.

Na Uradu za delo Šmarje pri Jelšah je bilo konec marca med brezposelnimi več kot 46 odstotkov oseb starih 50 let in več, 12, odstotkov prvih iskalcev zaposlitve, skoraj 53 odstotkov dolgotrajno brezposelnih (brezposelni več kot 1 leto), četrtnina pa je invalidov.

Prosta delovna mesta

Je pa ne tem območju trenutno razpisanih tudi nekaj prostih delovnih mest, je razvidno iz spletnih strani Zavoda RS za zaposlovanje. Nekaj oseb iščejo za delo na področju **gradbeništva**, v tamkajšnjem zdravstvenem domu pa iščejo tudi zdravnike.

"Število prostih delovnih mest je pričakovano upadlo, a dnevna objava ostaja pomembna zaradi hitre objave prostih delovnih mest v ključnih dejavnostih, ki morajo delovati tudi v času pandemije," je pojasnila **mag. Jožica Razpet**, vodja urada za delo I Območne službe Celje. Delodajalci lahko prosto delovno mesto objavijo le preko spleta, saj so pisarne zaprte.

Kako delajo?

V času epidemije je tudi delo na Zavodu oziroma Uradih za delo prilagojeno. Omejili so število zaposlenih v pisarnah, na Območni službi so vzpostavili dežurne ekipe za izvedbo osnovnih in podpornih procesov.

"S strankami komuniciramo po e-pošti oz. e-Portal, redni pošti oz. tudi po telefonu. Na omenjeni način izvajamo prijavo oseb v evidenco brezposelnih ter rešujemo vloge za pridobitev pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti. Dežurna ekipa sodelavcev je zadolžena za vsakodnevno sprotno informiranje strank. Tudi z delodajalci komuniciramo po omenjenih kanalih in iskalce zaposlitve informiramo o priložnostih," je še pojasnila Jožica Razpet.

(Nina Krobat)

NAJAVA: KONFERENCA O DOSTOPNOSTI IN UPORABI OBJEKTOV PRI UNIVERZALNI GRADITVI

Ljubljana, 15.4.2020 - Ministrstvo za okolje in prostor je poredovalo obvestilo o predstavitvi konference in najavo z novim datumom.

Dne 7.5. 2020 je bila na BRDU pri Kranju predvidena Konferenca o dostopnosti in uporabi objektov glede izpolnjevanja bistvene zahteve Univerzalne graditve in rabe objektov. Zaradi obvladovanja širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) smo bili primorani konferenco prestaviti na nov datum in sicer 15.9.2020.

Konferenca bo prednostno namenjena pooblaščenim arhitektom in pooblaščenim in nadzornim inženirjem, investitorjem objektov v javni rabi, gradbenim inšpektorjem ter strokovnjakom, ki se ukvarjajo s področjem projektiranja in zagotavljanja univerzalne graditve. Udeležba na konferenci bo brezplačna in bo imela možnost uveljavljanja kreditnih točk pri ZAPS in IZS.

Število udeležencev bo omejeno, prijave se bodo zapirale do zapolnitve mest.

[Nazaj na novice](#)

[< 10. REDNA SEJA VLADE RS](#)

Minister Gantar Ob Prvem Rahljanju Omejevalnih Ukrepov: Na Daljši Rok Bomo Živeli Drugače, Z Maskami In Brez Tesnejših Stikov

Avtor: Uredništvo Posodobljeno: 15. Apr 2020

DRUŽBA POLITIKA SLOVENIJA

Minister za zdravje **Tomaž Gantar** v povezavi z opuščanjem omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje **odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v gradbeništvu in delno odpravo omejitev gibanja na občino**, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače.

V Sloveniji spremljajo dogajanje v drugih državah in iščejo možnosti za mehčanje tistih ukrepov, pri katerih je tveganje za ponoven izbruh večjega števila okuženih manjši, tudi na podlagi izkušenj sosednjih držav, je izpostavil minister v telefonskem pogovoru s slovenskimi dopisniki v Bruslju po videokonferenčnem zasedanju ministrov EU za zdravje.

Povedal je, da so že sprejeli odlok, s katerim so omogočili nenujne posege in postopke v zdravstvenih ustanovah, ki so jih v začetku epidemije z namenom reorganizacije zdravstvene službe začasno prekinili in omejili vse delo na nujne primere.

Naslednji paket, ki je predviden, so po ministrovih besedah v prejšnjih dneh usklajevali z Nacionalnim inštitutom za zdravje in strokovno skupino ministrstva za zdravja, danes pa s predstavniki gospodarstva in obrtne zbornice.

Pri tem so postavili v ospredje odgovornost delodajalcev in zaposlenih, ki morajo poskrbeti za ustrezno varnost in organizacijo dela s ciljem preprečitve prenosa okužbe na delovnem mestu, pri čemer bo obvezna uporaba zaščitne opreme.

Med ukrepi je minister izpostavil **odpiranje trgovin z do 400 kvadratnimi metri po vzoru Avstrije, možnost tehničnih pregledov in delo na področju gradbeništva**. V primeru kršitve varnostnih pravil bo mogoče posamezno trgovino ponovno zapreti, je izpostavil.

Za zdaj se po Gantarjevih besedah niso odločili za sproščanje javnega transporta ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet.

Bodo pa delno naredili korak naprej tudi pri omejitvi gibanja na občino, in sicer bo **lahko posameznik z nepremičnino v drugi občini dostopal do nje**.

To je prvi korak, sedaj bodo počakali dobra dva tedna in nato sprejeli nadaljnje odločitve – bodisi korak nazaj, če bo potrebno zaradi poslabšanja položaja, ali pa o dodatnem rahljanju izrednih ukrepov, je pojasnil minister.

O odpravljanju ukrepov na mejah je Gantar dejal, da morajo biti za takšno odločitev epidemiološke razmere v sosednjih državah primerljive in morajo države delovati usklajeno, saj je le tako mogoče preprečiti ponoven izbruh.

Gantar sicer izpostavlja željo, da bi vse države uspešno obvladale epidemijo in da bo mogoče vzpostaviti normalno delovanje, a obenem opozarja, da bomo na daljši rok živeli drugače.

“Epidemija bo pustila sled na vseh nas. **Še zelo dolgo bomo uporabljali zaščitna sredstva, se izogibali tesnejšim stikom in to bo postal del našega vsakdana in nove realnosti**. Verjamem, da bomo ob upoštevanju vsega tega lahko tudi naprej normalno živeli in delali,” je sklenil minister.

B.K./STA

Gantar o rahljanju po vzoru Avstrije, a bolj počasi in še bolj previdno

0	15. Apr 2020, 21:23	
Deli na:		Facebook
Twitter		

Minister za zdravje Tomaž Gantar v povezavi z opuščanjem omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v **gradbeništvu** in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače.

Minister za zdravje Tomaž Gantar.

V Sloveniji spremljajo dogajanje v drugih državah in iščejo možnosti za mehčanje tistih ukrepov, pri katerih je tveganje za ponoven izbruh večjega števila okuženih manjši, tudi na podlagi izkušenj sosednjih držav, je izpostavil minister v telefonskem pogovoru s slovenskimi dopisniki v Bruslju po videokonferenčnem zasedanju ministrov EU za zdravje.

Povedal je, da so že sprejeli odlok, s katerim so omogočili nenujne posege in postopke v zdravstvenih ustanovah, ki so jih v začetku epidemije z namenom reorganizacije zdravstvene službe začasno prekinili in omejili vse delo na nujne primere.

V službi obvezna zaščitna oprema

Naslednji paket, ki je predviden, so po ministrovih besedah v prejšnjih dneh usklajevali z Nacionalnim inštitutom za zdravje in strokovno skupino ministrstva za zdravje, danes pa s predstavniki gospodarstva in obrtne zbornice.

Pri tem so postavili v ospredje odgovornost delodajalcev in zaposlenih, ki morajo poskrbeti za ustrezno varnost in organizacijo dela s ciljem preprečitve prenosa okužbe na delovnem mestu, pri

čemer bo obvezna uporaba zaščitne opreme.

Najprej se bodo odprle manjše trgovine

Med ukrepi je minister izpostavil odpiranje trgovin z do 400 kvadratnimi metri po vzoru Avstrije, možnost tehničnih pregledov in delo na področju **gradbeništva**. V primeru kršitve varnostnih pravil bo mogoče posamezno trgovino ponovno zapreti, je izpostavil.

Javni promet bo še vedno stal, tudi šole bodo ostale zaprte

Za zdaj se po Gantarjevih besedah niso odločili za sproščanje javnega transporta ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet. Bodo pa delno naredili korak naprej tudi pri omejitvi gibanja na občino, in sicer bo lahko posameznik z nepremičnino v drugi občini dostopal do nje.

To je prvi korak, sedaj bodo počakali dobra dva tedna in nato sprejeli nadaljnje odločitve - bodisi korak nazaj, če bo potrebno zaradi poslabšanja položaja, ali pa o dodatnem rahljanju izrednih ukrepov, je pojasnil minister.

Na daljši rok bomo živeli drugače

O odpravljanju ukrepov na mejah je Gantar dejal, da morajo biti za takšno odločitev epidemiološke razmere v sosednjih državah primerljive in morajo države delovati usklajeno, saj je le tako mogoče preprečiti ponoven izbruh.

Gantar sicer izpostavlja željo, da bi vse države uspešno obvladale epidemijo in da bo mogoče vzpostaviti normalno delovanje, a obenem opozarja, da bomo na daljši rok živeli drugače.

"Epidemija bo pustila sled na vseh nas. Še zelo dolgo bomo uporabljali zaščitna sredstva, se izogibali tesnejšim stikom in to bo postal del našega vsakdana in nove realnosti. Verjamem, da bomo ob upoštevanju vsega tega lahko tudi naprej normalno živeli in delali," je sklenil minister.

ZNANOST-ZGODBA 15:53

Potresni inženir: Okrepiti moramo zavedanje ljudi o potresnem tveganju

piše Lea Udovč

Ljubljana, 15. aprila - Na velikonočno nedeljo pred 125 leti je Ljubljano prizadel rušilni potres, ki velja za drugega najhujšega v Sloveniji. Enak potres bi danes povzročil za približno sedem milijard evrov škode, najbolj verjetno pa bi umrlo 320 ljudi, kažejo preliminarni podatki slovenskih raziskovalcev, pridobljeni s pomočjo novorazvitih modelov potresnega tveganja.

Raziskovalci programske skupine potresno **inženirstvo**, ki jo vodi redni profesor za področje **gradbeništva** in okoljskega inženirstva na Fakulteti za **gradbeništvo** in geodezijo v Ljubljani Matjaž Dolšek, so v okviru temeljnega projekta Seizmični stresni test grajenega okolja razvili pilotni model za analizo potresnega tveganja.

Posebnost tega modela je, da gre za fizikalni model, ki med sabo povezuje štiri podmodele, ki obravnavajo posamezne fenomene, skupaj pa omogočajo kompleksne simulacije potresnega tveganja in posledic potresov v Sloveniji. Med drugim lahko z upoštevanjem vseh možnih potresov izračunajo pričakovano škodo na letnem nivoju za celoten stavbni fond, je v intervjuju za STA povedal Dolšek.

Metodologijo trenutno v projektu, ki ga je naročilo ministrstvo za okolje, aplicirajo na celotni stavbeni fond Slovenije. Študija bo predstavljala osnovo za pripravo Resolucije o programu protipotresne sanacije potresno ogroženih stavb.

Preliminarni rezultati seizmičnih stresnih testov slovenskega stavbnega fonda za ministrstvo so pokazali, da je v Sloveniji problematičnih stavb oziroma delov stavb glede na kazalnik tveganja, ki meri ogroženost človeških življenj, med 20.000 in 56.000, najbolj verjetno pa 34.000. V teh objektih živi med 90.000 in četrtr milijona ljudi, vrednost teh stavb pa je ocenjena na od štiri do 10 milijard

evrov, je razkril Dolšek ter dodal, da bi v 30 letih morali te stavbe oziroma dele stavb popraviti oziroma nadomestiti, saj na dolgi rok predstavljajo življenjsko tveganje za ljudi, kar ni dopustno.

S stresnimi testi do izboljšanja percepcije o potresnem tveganju

Kot je pojasnil Dolšek, želijo z novorazvitimi modeli in stresnimi testi vplivati na percepcijo potresnega tveganja pri ljudeh. Zavedanje ljudi o potresnem tveganju namreč po mnenju Dolška ni razvito do stopnje, ki bi omogočala, da se na tem področju karkoli izboljša.

"Močni potresi so zelo redki, zato lastnih izkušenj z velikimi potresi pogosto nimamo, posledično pa ne moremo razviti percepcije o tveganju, zato probleme potresnega tveganja prelagamo na naslednje generacije," pravi Dolšek.

Prepričan je, da bi vsak kupec oziroma najemnik moral imeti dostop do pomembnih podatkov o potresnem tveganju. Eno od rešitev predstavlja uvedba potresne izkaznice po analogiji energetske izkaznice, za katero si prizadeva Dolškova raziskovalna skupina; služila bi kot model za komunikacijo potresnega tveganja.

Mineva 125 let od velikega ljubljanskega potresa

Na letni ravni se v Sloveniji zgodi več tisoč potresov, večine teh niti ne občutimo. Za najmočnejši potres na slovenskih tleh velja potres na Idrijskem leta 1511, v torek, 14. aprila, pa bomo obeležili 125. obletnico drugega najmočnejšega potresa v Sloveniji - rušilnega ljubljanskega potresa, ki je zgodil na velikonočno nedeljo, 14. aprila 1895.

Potresni sunek z magnitudo 6,1, ki je Ljubljance strel na večer velikonočne nedelje, je zajel območje 350 kilometrov, največje poškodbe pa so nastale v premeru okoli 18 kilometrov. Kot je pojasnil Dolšek, je Ljubljana takrat imela približno 31.000 prebivalcev in le 1400 zgradb, od tega zgolj šest štirinadstropnih. V potresu je bilo poškodovanih 10 odstotkov stavb, ki so jih kasneje porušili.

Posledice potresa po besedah Dolška niso bile le negativne, temveč so prinesle tudi nekatere izboljšave na področju gradnje. Leto po potresu smo namreč dobili stavbinski red, ki je predpisoval minimalne zahteve za gradnjo, s katerimi se izboljša potresna odpornost zidanih stavb. Poleg tega smo dobili potresno opazovalnico, pojavila se je tudi nova arhitektura.

Pogled na Stritarjevo ulico v Ljubljani po potresu leta 1895.

Škoda potresa iz leta 1895 bi bila danes ogromna

S pomočjo novih modelov so raziskovalci pripravili simulacijo ljubljanskega potresa ter izračunali posledice, ki bi jih takšen potres imel danes, pri čemer sta še posebej veliko vlogo imela raziskovalca dr. Jure Žižmond in dr. Anže Babič. Preliminarni rezultati so pokazali, da bi bila škoda, ki bi jo povzročil potres z nadžariščem pet kilometrov severno od Ljubljane, ogromna.

Na območju potresa bi bilo v stanju popolne poškodovanosti med 750 in 16.000 objektov ali delov objektov, najverjetneje pa 4500, od tega ocenjujejo, da bi se jih takoj porušilo približno 10 odstotkov. Če bi se potres zgodil ponoči, bi bilo smrtnih žrtev najverjetneje 320, pričakovana škoda na stavbah pa bi se gibala od dveh do 18 milijard evrov, najverjetneje pa bi znašala sedem milijard.

Polovica škode bi nastala na stavbah, ki so bile zgrajene pred letom 1964. Večina stavb iz obdobja po drugi svetovni vojni do leta 1964 je namreč rezultat hitre in površne gradnje s slabimi gradbenimi materiali, saj do leta 1964 v Sloveniji nismo imeli praktično nobenega predpisa o protipotresni gradnji. Takšnih stavb ali delov stavb je še danes precej, in sicer približno 60.000, kar predstavlja približno 12 odstotkov karakterističnega državnega stanovanjskega fonda, v katerem živi približno četrta milijona ljudi, je povedal Dolšek.

Simulacije maksimalnega pospeška tal na skali na površju za rušilni ljubljanski potres.

Napovedovanje pogostosti močnih potresov

Kako pogosto se pojavlja močan potres, se po besedah Dolška ne da natančno napovedati, pogosto se pri tovrstnih napovedih operira s t. i. povratno dobo potresov. Če je povratna doba 100 let, se bo potres v povprečju pojavil enkrat na 100 let, ni pa nujno, saj je verjetnost, da se to zgodi, 63-odstotna, je pojasni Dolšek.

Kljub temu da se pogosto omenja, da je ljubljanski velikonočni potres stoletni potres, po mnenju Dolška tega brez podrobnega pregleda podatkov analize potresne nevarnosti ni mogoče trditi. Po njegovem mnenju gre bolj za 475-letni potres, ki se pojavlja v povprečju enkrat na 500 let, kar pomeni, da je verjetnost, da se potres pojavi v 50 letih 10-odstotna, verjetno pa gre za potres še z daljšo povratno dobo.

Novogradnje zaradi ukinitve obvezne revizije vprašljive kvalitete

Po mnenju Dolška je eden največjih izzivov na področju potresnega inženirstva, poleg pomanjkanja percepcije o potresnem tveganju, neustrezna zakonodaja. Standardi za potresno odporno gradnjo so danes veliko boljši kot nekoč, poslabšal pa se je **gradbeni zakon**, ki med drugim ne zahteva več revizije projektne dokumentacije. S tem so po mnenju Dolška "uzakonili koncept dopustne skrite napake".

Vse, kar se gradi od junija 2018 naprej, odkar je stopil v veljavo nov **gradbeni zakon**, zna tako biti vprašljivo, meni Dolšek. Revizija je namreč edini način, da se preprečijo napake v fazi projektiranja, saj inženirji niso nezmožljivi, poleg tega pa je pomemben tudi neodvisen nadzor pri gradnji, je dejal Dolšek.

Poslovni model gradbenega inženirja je zastarel

Po mnenju Dolška je zastarel celotni poslovni model gradbenega inženirja, ki ne odraža potreb okolja in informacijske družbe, saj temelji na konceptu minimalne cene. "Projektirati moramo po določenem standardu ter delati in graditi za najnižjo ceno. Dolgoročno gledano takšen poslovni model ni optimalen, saj standard za potresno odporno gradnjo ne zagotavlja zanemarljivo majhnega tveganja za škodo. Poleg kriterija minimalnih stroškov gradnje bi morali vpeljati tudi kriterij potresne varnosti. V prihodnosti bi morala potresna varnosti postati tržna kategorija," je prepričan Dolšek.

Eden od velikih izzivov za prihodnost potresnega inženirstva v Sloveniji pa je po besedah Dolška tudi pomanjkanje študentov na tem področju. Čez nekaj let tako po njegovem mnenju ne bo gradbenih inženirjev, ki bi znali potresno odporno projektirati objekte, temveč jih bomo morali uvažati, kar je resen problem, poudarja Dolšek.

O dr. Dolšku

Matjaž Dolšek je redni profesor za področje **gradbeništva** in okoljskega inženirstva na Fakulteti za **gradbeništvo** in geodezijo v Ljubljani. Lanskoletni prejemnik Zoisove nagrade je eden najprodnarnejših raziskovalcev srednje generacije na področju verjetnostnega pristopa v potresnem inženirstvu, ki se je po njegovi zasluzi uveljavilo tudi v Sloveniji. Število citatov njegovih del ga uvršča med 130 najpogosteje citiranih raziskovalcev na področju.

S programsko skupino potresno **inženirstvo**, ki jo vodi v okviru Inštituta za konstrukcije, potresno **inženirstvo** in računalništvo, so vključeni v številne mednarodne in domače projekte. Dolšek med drugim vodi temeljni projekt projekt Seizmični stresni test grajenega okolja, že preko deset let sodeluje tudi v projektih, povezanih z varnostno nadgradnjo Nuklearne elektrarne Krško. Z raziskovalci z Berkelyja razvijajo nove modele pojemanja potresa za območje Krškega, kot partnerji pa sodelujejo tudi v projektu na temo ocene potresne varnosti nuklearne evropske skupnosti za atomsko energijo (EURATOM). Pretežno prostovoljno pa aktivno sodelujejo tudi pri razvoju standarda za potresno odporno gradnjo - eurocod 8, kjer so slovenski raziskovalci pustili velik pečat.

Ob morebitnem rahljanju ukrepov vlada v ugotavljanje širše slike o razširjenosti koronavirusa v populaciji

15.04.2020 22:16

Ljubljana, 15. aprila (STA) - Število smrti zaradi covida-19 se je pri nas povzpelo na 61, okužbo s koronavirusom so potrdili pri 1248 ljudeh. A za sprejemanje odločitev o sproščanju ukrepov za zajezitev koronavirusa je potrebna širša slika o okuženosti in prekuženosti prebivalstva, zato naj bi prihodnji teden začeli testirati vzorčno skupino populacije.

V torek so v Sloveniji potrdili 28 okužb z novim koronavirusom, opravili pa 1168 testiranj. Zaradi covida-19 je bilo hospitaliziranih 96 ljudi, 34 se jih je zdravilo v intenzivni terapiji, v domačo oskrbo so jih odpustili 13, skupaj 165 bolnikov. V torek je zaradi covida-19 umrlo pet ljudi, doslej skupaj že 61.

Po besedah ministra za zdravje Tomaža Gantarja se število smrti, tudi med starejšimi, letos ne razlikuje bistveno od preteklih dveh let. Težave so sicer pri širjenju okužbe v domovih za ostarele, ki so tudi najranljivejša populacija. Domovom so bila po njegovih zatrjevanjih dana jasna navodila za ravnanje, a mnogi domovi nimajo pogojev za njihovo izpolnjevanje.

Največ umrlih zaradi covida-19 je v občini Šmarje pri Jelšah, kjer so zabeležili 24 smrti. Sledi Metlika z 11 smrtmi. V teh dveh občinah so se med prvimi soočili z izbruhom koronavirusa v domovih za starejše. Takšen izbruh imajo tudi v domu v Ljutomeru, po torkovem testiranju v tem domu je bilo 10 testov pozitivnih. V Ljutomeru so do torka umrli štirje zaradi covida-19. Štiri smrti so zabeležene tudi v Ljubljani, medtem ko je v tej občini največ okuženih v Sloveniji. Zaradi stanja v domovih za ostarele je Levica predlagala sklic nujne seje odbora za zdravstvo.

Če bi bili trendi okužb ugodni, bi lahko vlada že v četrtek odločala o rahljanju nekaterih ukrepov za zajezitev epidemije. Po besedah ministra za zdravje Tomaža Gantarja prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v **gradbeništvu** in delno odpravo omejitev gibanja na občino. Za zdaj se po Gantarjevih besedah niso odločili za sproščanje javnega prevoza ter odpiranje šol, vrtcev in fakultet.

Nato bodo počakali dobra dva tedna in sprejeli nadaljnje odločitve - bodisi korak nazaj, če bo potrebno zaradi poslabšanja položaja, ali pa o dodatnem rahljanju izrednih ukrepov, je pojasnil minister v telefonskem pogovoru s slovenskimi dopisniki v Bruslju po videokonferenčnem zasedanju ministrov EU za zdravje.

Jasnejšo sliko o številu okuženih in prekuženih z novim koronavirusom naj bi dalo širše testiranje na prebivalstvu. Ugotovitve bodo ključne za načrtovanje postopnega sproščanja

ukrepov, je na dopoldanski novinarski konferenci dejal Gantar.

Testiranja bodo po besedah člana svetovalne skupine v okviru ministrstva za zdravje in predstojnika Inštituta za mikrobiologijo in imunologijo Miroslava Petrovca opravili na reprezentativnem vzorcu okoli 1000 do 1500 prebivalcev po vseh državah, vzorec testiranih bo zajel tako odrasle kot otroke in vse slovenske regije. Tiste, ki bodo zajeti v raziskavo, bodo anketirali o njihovem zdravstvenem stanju, nato pa jim tudi vzeli bris in vzorec krvi, če bodo v to privolili.

Rezultate bi lahko dobili že do prvomajskih praznikov. Pred tem mora sicer raziskavo odobriti še komisija za medicinsko etiko. Raziskava bi lahko stekla prihodnji teden, rezultati pa bodo objavljeni javno.

Ni pa še jasno, ali bo vlada v četrtek obravnavala tudi predlog sklepa, da bi Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) delil osebne podatke državljanov. Policiji bi bili med drugim na voljo podatki o vrsti in trajanju karantene ter o drugih omejitvah, odrejenih za posamezno osebo. Gre za podatke, ki jih policija potrebuje za izvajanje pooblastil iz prvega odstavka 103. člena protikoronskega zakona, so zapisali na ministrstvu. To sta med drugim pooblastili za iskanje oseb in za začasno omejevanje njihovega gibanja.

Eden od ukrepov za zaježitev širjenja virusa je bila sicer nujna uporaba rokavic v trgovinah in drugih zaprtih javnih krajih, kar od danes ne velja več, ampak je zapovedano razkuževanje rok. Iz Mercatorja, Engrotuša, Spara Slovenija, Hoferja in Lidla Slovenija so sporočili, da spoštuje uredbe vlade. Nekatere trgovine naj bi namreč od kupcev še naprej zahtevale nošenje rokavic.

Medtem ko ministrstva pripravljajo drugi protikoronski zakonski paket, je v soboto začel veljati prvi. Ta med drugim predvideva tudi izredno državno pomoč samozaposlenim. Finančna uprava RS je do danes do 16. ure prejela okoli 16.000 izjav samozaposlenih o upravičenosti do izredne državne pomoči, po mnenju člana vladne svetovalne skupine za pripravo ukrepov za omilitev posledic epidemije za državljane in gospodarstvo, Ivana Simiča je to veliko.

Ob tem je Simič poudaril, da je strah samozaposlenih zaradi morebitnega neizpolnjevanja pogojev za državno pomoč odveč, saj bodo lahko sredstva v primeru samoprijave vrnila brez obresti. Glede težav, ki se pojavljajo pri uveljavljanju določil prvega protikoronskega zakona, pa je dejal, da so zaradi pričakovane, saj je bil prvi protikoronski sveženj zakonov pripravljen hitro - v rekordnih 13 dneh.

Minister Gantar ob prvem rahljanju omejevalnih ukrepov: Na daljši rok bomo živeli drugače, z maskami in brez tesnejših stikov

2020-4-15 11:06 pm 2. ne objavljajo 3

0 0

Minister za zdravje Tomaž Gantar v povezavi z opuščanjem omejevalnih ukrepov zaradi pandemije izpostavlja zadržanost. Prvi val rahljanja vključuje odprtje nekaterih trgovin po vzoru Avstrije, tehnične preglede, delo v **gradbeništvu** in delno odpravo omejitev gibanja na občino, je povedal. Ob tem je izpostavil, da bomo na daljši rok živeli drugače. V Sloveniji spremljajo dogajanje v [...]